

LIetuva

2ND CLASS

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SPALIS - OCTOBER 26, 1993

Nr. 206

Zinios iš Lietuvos - Elta

Vokietija lauks Rusijos iniciatyvos dėl Kaliningrado

Vilnius, spalio 25 d. (Elta) - Lietuvoje lankantis Vokietijos prezidentas Richard von Weizsäcker, spalio 22 d. prezidentūroje įvyko bendra Lietuvos prezidento Algirdo Brazauskio ir Vokietijos prezidento spaudos konferencija.

Padėkojęs už šiltą sutikimą Lietuvoje, Vokietijos prezidentas pasakė, kad Vokietija jaučiasi esanti savotiška advokatė, lydimi Lietuva ir kitas Baltijos valstybes į bendrą Europos institucijas.

R. von Weizsäcker atkreipė dėmesį į Lietuvos kaip savotiško tilto tarp Rytų ir Vakarų, tarp Šiaurės ir Pietų svarbą. Kuo gyvingiau Lietuva vykdyt šią funkciją, tuo ji bus vertingesnė Europos Bendrijos interesams. Jis mano, kad šis vizitas pažadins ne tik Vokietijos, bet ir visos Vakarų Europos susidomėjimą Lietuva ir Baltijos regionu.

Paklaustas dėl antrajame pasauliniame kare padarytos žalos Lietuvai atlyginimo, R. von Weizsäcker paminėjo, jog Vokietija stengsis atlyginti humanitarine pagalba.

Atsakydamas į klausimą, koks Vokietijos požiūris į Kaliningrado srities demilitarizacijos problemas, Vokietijos prezidentas pažymėjo, kad karinių jėgų koncentracija šioje srityje neturi perspektyvos. Pasak jo, būtų geriausia, jeigu ten būtų sukurta plataus masto ekonominė prekybos zona, kurioje dalyvautų „visos prie Baltijos jūros esančios valstybės ir jomis suinteresuotos kitos šalys“. Mes kalbame apie platų bendradarbiavimą, bet iniciatyva turi būti iš Rusijos, pabrėžė Vokietijos prezidentas.

TVF patvirtino Lietuvos ekonominę politiką

Vyriausybės atstovo spaudai tarnyba pranešė, kad spalio 22 d. Tarptautinio Valiutos Fondo direktorių taryba svarstė ir patvirtino Lietuvos ekonominės politikos memorandumą. Pozityviai įvertinta Lietuvos vyriausybės vykdoma ekonominė politika, išreikšta tvirta nuostata ir toliau remti mūsų valstybės ūkio pertvarkymo programas. Jų įgyvendinimui Lietuvai skiriama 100 milijonų dolerių kreditas, iš kurių 42,5 milijonai jau pervesti į Lietuvos sąskaitą. Šis memorandumas galios iki 1994-ųjų metų pabaigos.

Memorandumo pasirašymas suteikia Lietuvai papildomų galimybių gauti lengvatinius kreditus ir iš kitų finansinių institucijų, taip pat iš Pasaulio Banko bei Europos Rekonstrukcijos ir Plėtros Banko.

Vakarų-Rytų plieno prekybos eis per Klaipėdą

Ekonomiškai naudingą susitarimą su Vokietijos „Echostal“ firma bei Rusijos Čerepoveco metalurgijos kombinatu pasirašė Klaipėdos Jūrų prekybos uostas. Jame numatyta, kaip Klaipėdos uoste bus perkraunamos plieno siuntos.

Per metus šie partneriai per

Klaipėdą ketina pergabenti apie 700,000 tonų plieno. Čerepoveco metalurgai patieks pusę milijono tonų metalo Vokietijai, o atgal įsiveš apie 200,000 tonų „Echostal“ gamykloje papildomai apdoroto plieno automobiliams gaminti.

Sulaikytas įtariamasis nesijaučia Lietuvoje saugus

„Aš neprašau, kad mano atžvilgiu būtų taikomi Izraelio valstybės įstatymai, bet noriu tik vieno: kad būtų taikomi Lietuvos Respublikos įstatymai ir tarptautinės teisės normos“, spalio 22 d. Vilniuje „Zinijos“ draugijos mažojoje salėje įvykusioje spaudos konferencijoje pareiškė Izraelio pilietis Dovydas Kaplanas. D. Kaplanas yra gimęs Vilniuje 1963 m., baigė Vilniaus universiteto matematikos fakultetą. Dirbo pagal specialybę, paskui persikėlė gyventi į Izraelį. Prieš dvejus metus vėl sugrįžo į Vilnių, yra keleto Izraelio firmų atstovas Baltijos valstybėse.

Spalio 12 d. vėlai vakare Vilniuje, Dovydo Kaplano tėvo Michailo bute, buvo atlikta kratė. Pasak D. Kaplano, rado tuščią pistoletą dėklą su vienu šaudmeniu, jis kartu su sužadėtine Tatjana Grigorjeva buvo sulaikyti kaip įtariamieji dėl žurnalisto Vito Lingio nužudymo. D. Kaplanas teigia, kad nužudytąjį nei jis, nei jo sužadėtinė nepažinojo. Nepateikęs kaltinimų, jie daboklėje išbuvo 60 valandų ir buvo išleisti. Įtariamiesiems pritaikytos dvi kardomosios priemonės: neišvykti iš Vilniaus iki spalio 25 d. ir palikti 10,000 litų užstatą.

Pasak D. Kaplano, tik vėliau jam buvo pareikštas kaltinimas už vienintelio šovinio laikymą. „Per trumpą bendravimo su teisėsaugos institucijomis laikotarpį aš suvokiau, kad neturi jokių teisinių apsaugos ir kad su užsieniečiu Lietuvoje galima daryti ką nori“, pasakė jis. Paklaustas, ar ir toliau liks Lietuvoje, jeigu teismas jį išteisins, D. Kaplanas atsakė: „Ne, nei ir dar kartą ne. Žmogui brangiausia yra gyvybė. Šiandien čia aš nesu saugus“.

Valiutos varžytinėmis padauginta litų

Vilnius, spalio 16 d. - Praėjusią savaitę Lietuvos Bankas surengė užsienio valiutos pirkimo varžytines. Užsienio valiutos reguliavimo vidaus rinkoje skyrėsi viršininkas D. Zajančauskas „Lietuvos rytui“ pasakė, jog Lietuvos Bankas iš komercinių bankų nupirko daugiau kaip 11 milijonų dolerių bei 310,000 Vokietijos markių. Tokiu būdu į apyvartą buvo išleista apie 50 milijonų litų.

Lietuvos Banko pinigų politikos departamento duomenimis, varžytinių dieną Lietuvos komercinių bankų sąskaitose buvo apie 65,3 milijonai nenaujamųjų litų.

Ar reikėjo išleisti į apyvartą papildomą kiekį litų? Lietuvos Banko valdybos pirmininko pavaduotojas G. Preidys tvirtina,

Į Detroitą spalio 10 d. Mercy International išvykimo ir išėjimo buvo atvykusi Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos delegacija dalyvauti šios organizacijos surengtoje konferencijoje, kurioje jie apibūdino Lietuvos Sveikatos patarnavimų padėtį. Iš kairės: dr. Edmundas Baltakis, dr. Algirdas Poškus, dr. Egidijus Bartusevičius, sveikatos apsaugos ministras dr. Jurgis Brėdikis, vertėja Birutė Bublienė, Mercy International prezidentas Glenn Haydon, Stefanija Lipokovienė ir dr. Konstantinas Valuckas.

Nuotr. Mercy International

Vyriausybė kišasi, kur nereikia, neveikia, kur reikia

Vilnius, spalio 23 d. (AGEP) - Nors ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius giriasi stabilizavęs Lietuvos ekonomiką ir pažabojęs infliaciją, „Lietuvos ryto“ nuomone, vyriausybė iš tikrųjų tik labai mažai ar iš viso nepaveikė krasto būklės pozityvion pusėn.

Anot Algio Gedrio Elektronių Pašto (AGEP) paduotos santraukos „Lietuvos ryto“ pozicijos, jau 200 dienų, kai Lietuvai valdo antroji LDDP vyriausybė, ir kalbant apie jos veiklą, būtina prisiminti, jog šeštoji vyriausybė iš esmės tęsė Broniaus Lubio vadovaujamos pirmosios LDDP vyriausybės politiką, o daugelis penktosios vyriausybės ministrų buvo prisaikdinti ir šeštojoje, tad šiai politikai jau greitai sukaus metai.

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, apžvelgdamas savo 200 dienų darbą, Eltai duotame pasikalbėjime pastebėjo: „Svarbiausia, kad šeštajai šalies vyriausybei pavyko stabilizuoti ūkio padėtį, pažaboti infliaciją“.

Iš tiesų šioje srityje jaučiami ryškiausi poslinkiai, tačiau teisingumo dėlei būtina pasakyti, kad antiinfliaciniai rezultatai buvo pasiekti daugiausia dėka užsipyrimo centrinio banko, kurio valdytojai - Romualdai Visokavičiai valdančioji partija jau išreiškė nepasitikėjimą ir pašalinę iš pareigų, o kredito ir paprastos pinigų emisijos idėja nuolat sklendo virš vyriausybės rūmų.

Bedarbystė augo, nestabdoma

Adolfo Šleževičiaus vyriausybė nesugebėjo teisingai įver-

jog varžytinės buvo būtinos, nes Lietuvos Bankas pastebėjęs dolerio ir kitos užsienio valiutos nuosprendžio tendenciją ir nusprendė stabilizuoti padėtį. Be to, Lietuvos Bankas turįs informacijos, jog šalies imonės sukaupė didžiulį kiekį JAV dolerių ir Vokietijos markių, tačiau jos stokoja litų atlyginimams mokėti ir atsiskaityti su valstybės biudžetu.

Į klausimą, kodėl komerciniai bankai neparduoda imonėms tų 65,3 milijono litų, kuriuos laiko savo sąskaitose, G. Preidys atsakė, jog ta suma reikalinga pa-
tiems komerciniams bankams

tinti rinkos įtakos šalies pramonei. Paslėptoji bedarbystė augo toliau, šandien jos mastai keliskart pranoksta oficialų bedarbių skaičių. Imonių direktoriai, tikėdamiesi, kad valdžia ras jiems kur nors pinigų, toliau gamino sandėliui ir nemažino darbininkų skaičiaus, o tai kėlė gamybos kaštus.

Produkcijos kainos dėl to smarkiai išaugo, todėl lietuviška pramonės produkcija tapo nekonkurentinga. Kėdai, chemijos kombinato ir Panevėžio tiksliosios mechanikos gamyklos sustabdytas rodo, kad gamyklų bankroto procesas, kuris psichologiškai priimtinesnis pavasarį, nusikėlė į žiemą.

Neišstėjęs pažadų žemdirbiams

Šeštoji šalies vyriausybė niekuo negalėjo padėti ir žemdirbiams. Tai atsitiko dėl objektyvių priežasčių: apskritai, reikia pasakyti, kad šiemet galutinai buvo palaidotas mitas apie būsimą stiprų Lietuvos žemės ūkį, kurį anksčiau vienai putė vadinamieji dešinieji, o pernaik aukso kalnus žemdirbiams žadėjo LDDP.

Pasaulio žemės ūkio produkcijos rinka yra perpildyta, ir, atrodo, šitai neseniai suprato ir šeštasis Lietuvos premjeras, pasakęs, jog žemdirbių streiko organizatorių reikalavimai yra nerealiūs.

Tačiau kol šitą suprato šeštoji šalies vyriausybė, toliau buvo skriaudžiami vartotojai, priversti pirkti brangesni, negu pasaulinėje rinkoje cukrų, kitus maisto produktus, taip pat mo-

būtinėms atsiskaitymams. Be to, dalis bankų yra paėmę kreditus iš Lietuvos Banko ir ateina laikas juos sugrąžinti. Dalis komercinių bankų apskritai neturi atliekamų litų.

Kai į apyvartą išleidžiamas papildomas kiekis nacionalinės valiutos, kyla klausimas, kokią įtaką tai turės lito kursui. Anot Lietuvos Banko valdybos pirmininko pavaduotojo G. Preidžio, varžytinės, kuriose Lietuvos Bankas pardavė 65,3 milijonus litų, įvyko spalio 12 dieną. Lietuvos Bankas iki šiol nepastebi tendencijos, kad lito kursas kristų.

kėdami muitus už tuos gaminius, kurių Lietuva niekuomet negamino ir negamins (kvepalai, vynas, automobiliai). Protekcionistinė vyriausybės politika neskatinio šalies gamintojų dirbti taupiau ir pereiti prie naujų technologijų. Kitaip sakant, toliau buvo konservuojama senoji tvarka.

Stambieji nusikaltėliai - nesuimti

Nė viena ankstesnė šalies vyriausybė neturėjo tokių plačių įgaliojimų kaip Adolfo Šleževičiaus vadovaujama, tačiau ir Prevencinio sulaikymo įstatymas nieko iš esmės nepakeitė kovoje su organizuotu nusikalstamumu. Per keletą šio įstatymo veikimo mėnesių buvo suimtos tik smulkios žuvelės, o mafijos vadai sėdi savo „biznio“ kontoroje ir ramiai planuoja žurnalistų nužudymus.

Valdžia situacijos praktiškai nekontroliuoja, apsiribojama skambiomis frazėmis prie dar vieno karsto. Kaip niekada Lietuvoje tapo aktualu korupcijos, aukštųjų valdininkų suaugimo su nusikalstamomis struktūromis problema, kurios neišsprendus, jokia kova su mafia neįmanoma.

Neišspręstos ir krašto apsaugos problemos

Šeštoji vyriausybė dėl sėsti spresti susikaupusias problemas krašto apsaugos sistemoje. Dar blogiau, pasirodė visiškai bejėgė Kauno savanorių maišto metu, kai net pusantro mėnesio uniformuotų ir ginkluotų žmonių pasitraukimas į mišką buvo slepiamas nuo visuomenės. Labai prastai atrodė ir Lietuvos diplomacija, ypač užsienio reikalų ministro veikla ir elgesys liepos-rugpjūčio mėnesiais, kai atrodė, kad Lietuva pati žūtūt stengiasi nusileisti Rusijai.

Adolfo Šleževičiaus vyriausybė nežengė nei vieno žingsnio, reformuojant sveikatos apsaugą ir socialinį draudimą. Sveikatos apsaugos ministras Jurgis Brėdikis, regis, net praėjus 200 dienų, dar nesuprato, kad jo vienintelė pareiga šiandien yra pervesti sveikatos apsaugą iš sovietinio kelio į privatų. Dešrų ir „Palangos“ trauktinės lagaminas metodika čia bejėgė, kad ir kaip būtų pasitarnavusi praityje. Situacija, kai kvalifikuotą mediką gauna tik 100-150 litų (25-40 dol.) algos, yra gėdinga net kaimietinėms valstybėms, kaip Lietuva. Tai reformos ignoravimo pasekmė.

ĮŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

LDDP iš vyriausybės pašalina paskutinius nepartiečius

Vilnius, spalio 19 d. - Lietuvos socialinės apsaugos ministras Tomas Medaškis, dalyvaujant ministrai pirmininkui Adolfui Šleževičiui, kalbėjosi su prezidentu Brazausku dėl savo atsistatydinimo spalio 15 d., krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius - spalio 18 dieną.

Šių ministrų atsistatydinimo aplinkybes „Lietuvos ryte“ aprašė koresp. Ramūnė Sakalauskaitė, paminėdama, jog anot premjero Adolfo Šleževičiaus, ministras Audrius Butkevičius pokalbyje su prezidentu pareiškė norą išvykti studijuoti į Karališkąją gynybos kolegiją Londone. „Jis primygtinai tą temą kartoją ir kartoją. Mes jam siūlėme išvažiuoti mokytis trims mėnesiams, bet tai jo netenkina. Butkevičius nori išvažiuoti pusei metų“, kalbėjo ministras pirmininkas.

Į klausimą, ar grįžęs A. Butkevičius ras jo vadovaujamą vyriausybę, A. Šleževičius atsakė: „Jūs pesimistai. Mes atėjome ilgam“. Patvirtinęs, jog greitai bus patvirtintas A. Butkevičius atsistatydinimas, į klausimą, kas jį pakeis, premjeras atsakė: „Mūsų žmogus“.

Dėl Medaškio atsistatydinimo

Kaip pavyko sužinoti, Seimo rūmuose kalbama, kad Tomas Medaškis atsistatydino ne savo noru. Vyriausybės rūmuose ir Socialinės apsaugos ministerijoje nuomonės skirtingos. Pats socialinės apsaugos ministras to nei patvirtino, nei paneigė, prašydamas palaukti prezidento dekreto. Realiausiu pretendentu socialinės apsaugos mi-

nistro pareigoms valdžios rūmuose minimas dabartinis pirmininkas ministro pavaduotojas Laurynas Mindaugas Stankevičius.

Vakar pavakare grįžęs iš dešimties dienų atostogų Palangoje, L. M. Stankevičius „Lietuvos rytui“ pasakė, kad žinia apie ministro Tomo Medaškio atsistatydinimą išgirdo pakeliui į namus automobilyje. Vakare turėjo įvykti jo pokalbis su ministru. Anot Lauryno Stankevičiaus, vyriausybės nario posto dar niekas jam nebuvo siūles. Šnekų apie galimą Lauryno Stankevičiaus skyrimą socialinės apsaugos ministru ministras pirmininkas nei patvirtino, nei paneigė. Tepasakė: „netrukus sužinosite“.

Kas bus paskirtas krašto apsaugo ministru

Privatuose pokalbiuose prezidentas minėjo, kad pretendentų į krašto apsaugos ministro postą pavardės turėtų paaiškėti po kelių dienų.

Prezidentas Brazauskas kreipėsi į Seimo Nacionalinio saugumo komiteto narius, prašydamas pagalvoti, kas galėtų būti krašto apsaugos ministru. Seimo užkulisiuose minima galima Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nario Nikolajaus Medvedevo kandidatūra gynybos sistemos ekspertams atrodė netinkama. Minėta gali- mybė krašto apsaugos ministro pareigas perduoti Ministrui Pirmininkui. Patikimų šaltinių tvirtinimu, naujuoju krašto apsaugos ministru greičiausiai bus paskirtas Seimo narys, priklausančio LDDP frakcijai.

Eidintas „netriumfuoja“ dėl ambasadorystės JAV

Vilnius, spalio 23 d. (AGEP) - Prezidento Algirdo Brazauskos spalio 21 d. pasirašyti dekretai, paskiriantys istoriką Alfonsą Eidintą Lietuvos ambasadoriumi JAV, įsigalios nuo lapkričio 1 d., praneša „Lietuvos rytas“.

Rugpjūčio mėnesį istorijos mokslų daktaras Alfonsas Eidintas, sužinojęs apie galimą jo paskyrimą į ambasadoriaus JAV postą, tuomet „Lietuvos rytui“ pasakė: „Kiekvienas, skiriamas į tą postą, kuriame buvo dirbęs ponas Stasys Lozoraitis, savo sieloje turėtų pikuoti prieš save... Su išėjima pyktis būtų nuodėmė“, sakė jis.

Vertinant šeštosios šalies Vyriausybės 200 dienų darbą, galima pasakyti, kad jos veikla nedaug kuo tesiskiria nuo pirmųjų penkių vyriausybių. Adolfo Šleževičiaus, kaip ir jo pirmtakai, neturi konkrečios reformų programos; veikia apgrai bomis arba Tarptautinio Valiutos Fondo spaudžiamas. Valstybės įtaka šalies ekonominiams gyvenimui tebėra per didelė, o tose srityse, kuriose valstybė turi karaliauti (kova su nusikaltėliais, krašto apsauga, švietimas, reformos), aiškiai nepakankama. Vienintelis laimėjimas, kurį pajuto Lietuvos žmonės, valdant Adolfui Šleževičiui - tai karštas vanduo butuose, tačiau civilizuotame pasaulyje tai nevadinama laimėjimu.

KALENDORIUS

Spalio 26 d.: Evaristas, Vita, Liubartas, Minginė.

Spalio 27 d.: Frumentas, Sabina, Ramojus, Ilutė, Gedainis.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

VISI GALI MUMS PADĖTI

Spalio mėnesio pradžioje Amerikoje lankėsi Lietuvos Sveikatos apsaugos ministro prof. dr. Jurgio Brėdikio vadovaujama delegacija, kurią atstovė Mercy International Health Services fondacija prie Detroito. Ministras maloniai sutiko su dienraščio „Draugo“ skaitytojais pasidalinti išpuošiais bei atsakyti į keletą raštu pateiktų klausimų.

— Amerikoje lankotės International Health Services fondacijos pakviesti. Koks pagrindinis šio jūsų vizito tikslas?

— Šio vizito pagrindinis tikslas: geriau susipažinti su JAV sveikatos apsaugos sistema, jos valdymu, finansavimu, numatomomis reformomis. Taip pat siekiama, kad kartu su JAV specialistais būtų apsvaistyti mūsų projektai, skirti Lietuvos sveikatos apsaugos reformoms ir sveikatos draudimo įstatymo parengimui. Svarstėme ir privataus medicinos sektoriaus išplėtimo galimybes Lietuvoje.

— Atvažiuote su delegacija. Kas joje ir kokios jų pareigos jūsų vadovaujamoje ministerijoje?

— Atvykome šešiese. Viena delegatė — Vilniaus Šv. Jokūbo ligoninės architektė Stefania Lipokovienė padės spręsti šios pirmos Lietuvos katalikų ligoninės rekonstrukciją. Likusieji keturi įeina į neseniai sudarytą Lietuvos sveikatos apsaugos reformų biurą ir aktyviai dalyvauja jo darbe: Onkologijos centro direktorius profesorius Kostas Baluckas, Lietuvos gydytojų vadovų sąjungos pirmininkas Egidijus Bartusevičius (jis priimtas dirbti Sveikatos apsaugos ministerijoje mano padėjėju), Joniškio rajono ligoninės direktorius Edmundas Baltakis ir Sveikatos apsaugos ministerijos gydytojų valdybos viršininkas Algis Poškus.

— Sveikatos aptarnavime yra daug tapatumų, nesvarbu, kuriame pasaulio krašte jie būtų atliekami, pvz., bene visais atvejais yra pacientas, gydytojas, vaistai, ambulatorijos ir ligoninės. Kokie yra pagrindiniai medicininiai patarnavimų skirtumai Lietuvoje, palyginus su Amerika?

— Lietuva paveldėjo tarybinę, neigiamą sveikatos apsaugos sistemą. Turime per daug lovų ligoninėse, per daug gydytojų, be to, jų pareigos buvo nepakankamos. Iki šiol nepriimtas nei vienas įstatymas, skirtas sveikatos apsaugai. Dar 1989 m. parlamente patvirtinta pažangi valstybinė sveikatos sistema, tačiau per lėtai yra įgyvendinama numatyta šalies sveikatos politika ir strategija. Gairės aiškios, jas nusako ir Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos, kurios nariu Lietuva yra, principai („Sveikata visiems 2000 metams“) ir uždaviniai. Todėl atėjo sprendimų metas tam, kad skirtumas nuo Vakarų medicinos, tame tarpe ir JAV, mažėtų.

— Ar yra atvejų, kur, jūsų nuomone, Lietuvos medicina viršija vakarietišką?

— Manau, kad nėra tokios šalies pasaulyje, kuri turėtų idealią sveikatos apsaugos sistemą. Visur vyksta reformos, ir mes nesirengiame perkelti kurios Vakarų valstybės sveikatos apsaugos modelį į Lietuvą. Gal artimesni mums yra Skandinavijos kraštų sveikatos apsaugos principai. Iš kitos pusės, ne viską reikia pas mus keisti. Pavyzdžiui, mes turime sveikatos darbuotojų

tarpe felčerius. Tai yra kažkas aukščiau negu medicinos sesuo (slaugytoja), bet žemiau negu gydytojas. Jie yra nepakeičiami kaime (felčeriniai punktai), greitosios pagalbos mašinose, dideliuose fabrikuose ir kt. Stengiuos išsaugoti šių darbuotojų tinklą ir, būdamas JAV, sužinojau, kad ir čia jau universitetuose rengiami specialistai, kurie dirbs kaip gydytojų asistentai. Tai ir ekonomiškai naudingiau. Lietuvoje yra visiems prieinama nemokama medicininė pagalba, tai labai teigiama, bet jai skiriama mažai lėšų iš biudžeto.

— Kokia rolė profilaktikai numatyta Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) planuose?

— Profilaktikos reikšmės nereikia įrodinėti, bet šioje kryptyje dar daug ką reikia daryti, kaip ir apskritai pirmineje sveikatos priežiūroje. Reformose numatome plėsti visuomenės sveikatos struktūrą, skiriant dėmesį sveikos aplinkos bei sveikatos stiprinimo klausimams, perkeltiant didesnę dalį medicinos darbuotojų iš hospitalinio į ambulatorinį lygį.

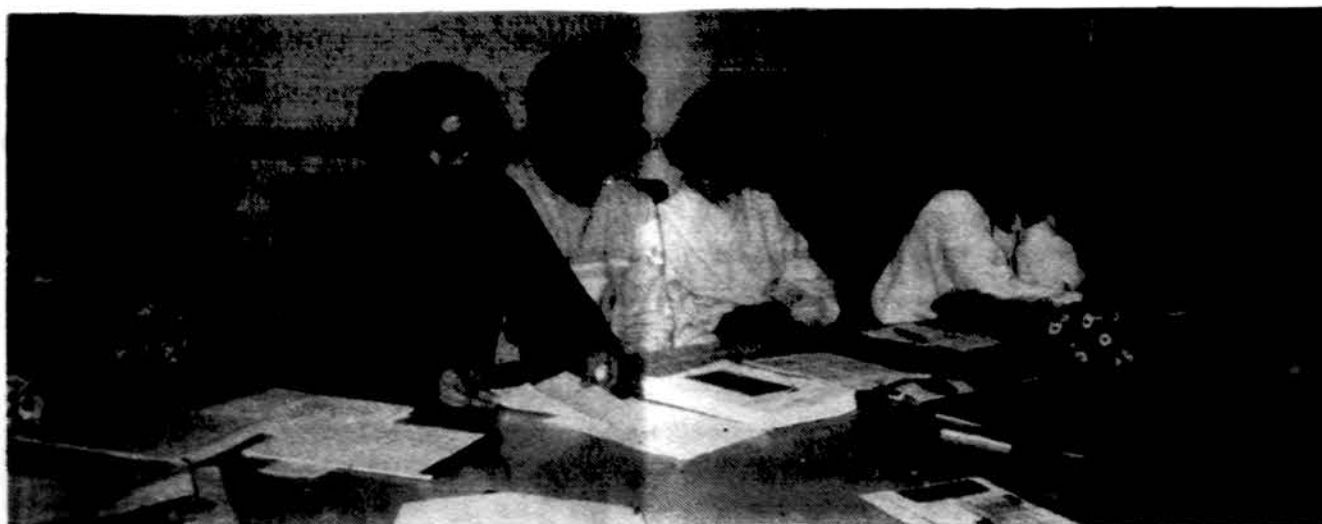
Jau dveji metai, kai rengiami rezidentūroje ir savo darbo vietose būsimi bendros praktikos specialistai, šeimos daktarai. Neblogai pas mus vyksta vaikų sveikatos patikrinimai, onkologinių, tuberkuliozinių ligonių disponencija ir kt. Kovoju su žalingais įpročiais. Kol kas pasisekė tik, kad Lietuvos vyriausybė atsisakytų rūkymo. Profilaktikoje yra daug galimybių. Didelę reikšmę tame turėtų skiepijimas. Deja, jis priklauso nuo to, ką gausime, kaip iki šiol, iš kitų šalių, pirmiausia iš Danijos. Mums reikia gerų vakcinų. Tikiu, kad Sveikatos ministerijos parengta imunizacijos programa, o taip pat „Sveikos mokyklos“ programa bus priimtos kaip valstybinės, o sveikatos apsaugai krašte vyriausybė teiktų pirmenybę.

— Kokios yra trys didžiausios krašto sveikatos problemos, jūsų laukiančios, grįžus Lietuvoje?

— Būtų gerai, jei turėtumėte tik tris problemas. Tačiau įvardinsiu tris, surištas su ekonomine, teisine ir organizacine problema: 1. kova dėl didesnio 1994 metais biudžeto sveikatos apsaugai; 2. sveikatai skirtų įstatymų svarstymas ir priėmimas seime; 3. sveikatos apsaugos reformų biuro ir darbo grupių (task force) projektų patvirtinimas.

— Be abejo, girdėjote apie įvykusį simpoziumą Detroite, kur išėmė buvo supažindinta su jūsų vadovaujama delegacija. Simpoziume buvo mesta daug kaltinimų Lietuvos medicininiam aptarnavimui. Tie ir panašūs kaltinimai jau buvo ir spaudoje aprašyti. Kokia jūsų ir kitų delegacijos narių reakcija į šiuos užpuolius?

— Pripažįstu kritiką, jei ji teisinga ir veda į konstruktyvius pasiūlymus. Kai tapau ministru, kreipiausi į keturis užsienio lietuvių, prašydamas, kad padėtų savo patirtimi, savo patarimais. Trys iš jų atsakė teigiamai. Jie buvo: Gotenburgo (Švedija) prof. Eduardas Varnauskas. Jis sutiko dirbti sveikatos apsaugos ministerijoje mano patarėju ir labai daug jau padėjo; antras — iš Čikagos prof. Rimas Nemickas, pastoviai daug padedantis Lietuvai ir padėjęs įsteigti JAV lietuvių gy-

Lithuanian Mercy Lift organizacijos posėdyje. Tarp Pranos Štutienės (kairėje) ir Lidijos Ringienės sėdi „Armonikos“ ansamblio vadovas Stasys Liupkevičius, po koncerto Čikagoje paaugūjos LML 300 dol.

dytojų grupę, kuri padeda mūsų reformoms, į tą grupę įeina ir trečias, sutikęs padėti — tai prof. Gedgaudas iš Mineapolio. Deja, ketvirtas, į kurį kreipiausi, dr. Linas Sidrys, neįsijungė į bendrą veiklą, eina savo keliu... Jo užpuolimų komentavimui man ir mano kolegoms gaila laiko...

— Daug išeivijos lietuvių lankosi Lietuvoje. Kai kurie ten norėtų pastoviai apsigyventi, bet baiminasi sveikatos aptarnavimo lygio. Ar Lietuvoje yra pripažįstama Blue Cross (Mėlynasis kryžius) ir kitos sveikatos draudimo? Ar galima Lietuvoje apsidrausti?

— Siekiu, kad Lietuvoje kuo greičiau steigtųsi naujos, privačios katalikiškos ir kitokios ligoninės, kuriose aptarnavimas atitiktų Vakarų standartus. Jose galėtų būti gydomi užsieniečiai svečiai, komersantai ir kt., taip pat grįžę į Lietuvą išeiviai bei jų giminės. Tokios ligoninės jau dabar gali įsteigti savo draudimą arba norintys gali apsidrausti esamose sveikatos draudimo organizacijose, pvz., „Preverita“ ar kt. Su „Mėlynuoju kryžiumi“ sutarčių neturime, niekas nesikreipė.

Sprendžiamie turistų, atvykstančių iš užsienio, vienkartinio apdraudimo klausimus. Užsienio draudimo dokumentai pripažįstami.

— Ar pasiturintieji išeiviai galėtų tikėtis geresnio patarnavimo, jei turėtų išgali per sveikatos draudimą arba patys už tai susimokėtų? Kaip su kyšiais? Jei SAM kyšiams nepritaria, kaip su tuo tvarkosi šandien?

— Iš dalies jau atsakiau dėl kyšių — nepateisinamai mažas medikų atlyginimas. Visą dieną, kad jis padidėtų. Jei siekia papildomo, ne valdiško, uždarbio, tegu išsiima licenciją privačiai veiklai. Prieš kyšininkus panaudosime įvairius mechanizmus, tame tarpe ekonominių darbo kokybės kontrolę ir kt. Stengsimės pašalinti tuos veiksnius, kurie sudaro sąlygas kyšiams. Nesinori kviesti teisėtvarkos darbuotojų pagalbos.

— Kokia jūsų nuomonė apie gydytojų ir kitų sveikatos darbuotojų didesnę bendradarbiavimą abiejose Atlanto pusėse? Ką konkrečiai siūlytumėte?

— Pripažįstu kritiką, jei ji teisinga ir veda į konstruktyvius pasiūlymus. Kai tapau ministru, kreipiausi į keturis užsienio lietuvių, prašydamas, kad padėtų savo patirtimi, savo patarimais. Trys iš jų atsakė teigiamai. Jie buvo: Gotenburgo (Švedija) prof. Eduardas Varnauskas. Jis sutiko dirbti sveikatos apsaugos ministerijoje mano patarėju ir labai daug jau padėjo; antras — iš Čikagos prof. Rimas Nemickas, pastoviai daug padedantis Lietuvai ir padėjęs įsteigti JAV lietuvių gy-

ŪMINIS GASTROENTERITAS

DR. ANTANAS ADOMAVIČIUS

Ūminis gastroenteritas — tai yra ūmus skrandžio ir viso žarnyno uždegimas.

Etiologija
Ūminis gastroenteritas gali atsirasti, naudojant daug alkoholio, patekus virusui iš „žarnyno grupės“, reagavus organizmui į įvairius maisto gaminius ar gėrimus, apsinuodijus maistu, salicilatais, cinkofenu, colchicinu arba sunkiaisiais metalais — arsenu, švinu, gyvsidabriu ar kadmiumu. Ūminis gastroenteritas gali pasireikšti, esant įvairioms infekcinėms ligoms, ypač vidurių šiltinei, ūminei amebinei dizenterijai, cholerei, atsiradus ūminiam stovui ar nudegimams.

Symptomai
Simptomai priklauso nuo patekusių mikrobu kiekiu ar blogo maisto dozės, taip pat daug priklauso nuo paties žmogaus virškinamojo trakto atsparumo. Simptomai prasideda staiga, pykinimu, vėmimu, skausmais pilve, viduriavimu. Esant labai stipriam viduriavimui, tiesioje žarnoje atsiranda žaizdos, taip pat atsiranda tenezmai — tai labai stiprūs spastinio pobūdžio skausmai išsėmamoje žarnoje.

Esant ūminiam gastroenteritui, taip pat atsiranda karščiavimas, ypač kai sukėlėjas yra mikrobas — bakterija.

Dažno vėmimo atveju gali pakilti leukocitų kiekis kraujyje iki 20,000 ar net iki 25,000, tačiau daugelyje atvejų kraujo nusėdimas būna normalus. Vėmimas ir viduriavimas priveda organizmą prie sunkios dehidracijos — tai yra, kai netenkama daug skysčių, gali išsivystyti net stabo priepuolis. Taip pat išsivysto hipokalemija — tai sumažėjimas kalio kraujyje.

Žarnų gurgėjimas yra labai gerai girdimas su statofonendoskopu, kas leidžia diferencijuoti nuo paratitinio žarnų nepraeinamumo.

Bendradarbiavimas vyksta, ir tai labai naudinga. Tačiau, manau, kad toli gražu dar nepanaudojamas Lietuvos ligonių labui JAV gydytojų ir slaugytojų mokslinis — praktinis potencialas. Mums yra ko mokytis ir pirmiausia reikia mokytis mokytus, tiek Lietuvos aukštųjų medicinos mokyklų. Kauno medicinos akademijos bei Vilniaus universiteto medicinos fakulteto būsimus profesorius, tiek ir atskirų medicinos šakų specialistus. Trūksta iš viso kai kurių specialistų, ypač gydomųjų, įstaigų vadovų, sveikatos teisės žinovų ir kt. Jau kai kurie yra pasinaudoję galimybe pasimokyti Amerikoje. Ta proga noriu atkreipti dėmesį, kad be rimtų iš Lietuvos rekomendacijų ar konkurso komisijų nereikėtų lengvai priimti visus, kurie užsiori patekti specializuotis į JAV. Jau yra priimta, tiesa, ne daug, ne labai tinkamų atstovų. Labai remiu JAV medicinos specialistų, ypač lietuvių, atvykimą padirbėti ilgesnį laiką Lietuvoje, paskaityti paskaitų kursą, kartu dirbant, perduoti savo metodikas, patirtį, praktikas gydytojams. Tai labai nau-

dinga staiga, pykinimu, vėmimu, skausmais pilve, viduriavimu. Esant labai stipriam viduriavimui, tiesioje žarnoje atsiranda žaizdos, taip pat atsiranda tenezmai — tai labai stiprūs spastinio pobūdžio skausmai išsėmamoje žarnoje.

Esant ūminiam gastroenteritui, taip pat atsiranda karščiavimas, ypač kai sukėlėjas yra mikrobas — bakterija. Dažno vėmimo atveju gali pakilti leukocitų kiekis kraujyje iki 20,000 ar net iki 25,000, tačiau daugelyje atvejų kraujo nusėdimas būna normalus. Vėmimas ir viduriavimas priveda organizmą prie sunkios dehidracijos — tai yra, kai netenkama daug skysčių, gali išsivystyti net stabo priepuolis. Taip pat išsivysto hipokalemija — tai sumažėjimas kalio kraujyje.

Žarnų gurgėjimas yra labai gerai girdimas su statofonendoskopu, kas leidžia diferencijuoti nuo paratitinio žarnų nepraeinamumo.

— Ačiū Profesorui už suteiktą informaciją, pasidalinimą turimomis problemomis ir ateities planais. Po šio rašiško „pašnekesio“ teko patirti, kad yra pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) ir Mercy International Health Services, kurios centras yra Farmington Hills, Michigan. Pastaroji organizacija yra padalinys Mercy Health Services (MHS). Tai viena didžiausių, pelno nesiekiančių, sveikatos patarnavimo sistemų Amerikoje.

Kalbėjosi dr. Romualdas Kiaučius

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai — gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožium. Nesunaudojot straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos prisiuntiamas gavus prašymą.

Diagnozė

Jei yra apsinuodijimas maistu, tai, norint nustatyti diagnozę, svarbu žinoti, ar kiti kurie asmenys, valgę tą patį maistą taip pat susirgo. Dažniausiai, kas valgė tą blogą maistą, visi susirgo.

Eozinofilija — tai eozinofilų kiekio pasidėjimas kraujyje. Jeigu pacientas turi tokį padidėjimą, tai rodo susirgimo alerginio pobūdį.

Laikė 48 valandų turi būti iširtos išmatos ir atliktas jų pasėlis. **Sigmoidoskopija** — tai aparato pagalba storojo žarnyno apžiūrėjimas, kuris padeda diagnozuoti, ar tai **ulcerozinis kolitas** ar **amebinė dizenterija**.

Gydymas

Gydant taikoma lovos režimas. Negalima nieko duoti valgyti nei gerti. Visas maitinimas vyksta lašeline būdu į veną. Neduodama valgyti nei gerti, tol, kol reikišiai vėmimas ir viduriavimas. Kai tie reiškiniai pranyksta, tai pacientui skiriama šilta ramunėlių arbata ar ryžių klajai.

Skysčių organizame, o taip pat prarastų mineralų atstatymui skiriama lašelinė infuzija į veną su mineralais. Be to, kovojama su skausmu, o esant stipriam vėmimui, skiriami vaistai, kurie slopina vėmimą.

DR. BIRUTĖ Z. BALČIŪNAS

CHIRURGĖ PODIATRĖ
Carrozza Foot Clinic
3918 W. 63 St.
Chicago, IL
Tel. 312-284-2535
Pirmd., antrd., ketvd.
1 v. p.p.—7 v.v.
Šešt. 9 v.r.—12
Valandos susitarus

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.—7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r.—12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2808
Valandos pagal susitarimą
Vakaraais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9. antr. 12-6. penkt. 10-12. 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGJA

6132 S. Kedzie, Chicago, IL
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitali apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D.S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. (312) 585-7755
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

NE MIRUSIUS

Išėjimą sulaukė jau to amžiaus, kad nuolat girdime apie vienokias ar kitokias sukaiktis: organizacijų veiklos, kunigystės, vedybų, visuomeninio darbo ir kitus jubilieus. Žinoma, kokios čia sukaiktuvės, jei nepasigarsinsi, nepasidžiaugsi, nueiti kelio, atliktų darbų pasauliui neparodysi? Su malonumu reikia pripažinti, kad šiuo atžvilgiu lietuviai nėra „apkiutę“ ir apie įvairius jubilieus pasistengia informuoti visuomenę. Tačiau ar to pakanka?

Sukaiktuvės – privačios ar viešos – šventės su savimi atsineša ir tam tikrą dalį kritikos iš žmonių, kurie organizacijai priešingai nusiteikę, arba su šventės dalyviais turėję asmeniškų konfliktų. Dėl tos priežasties kai kurie sukaiktuvėninkai vengia net pasiskelbti, kad štai jų gyvenimo prieuolis priartėjo prie svarbios stotelės. Įdomu, kad tas kuklumo prieuolis pasitaiko dažniausiai kaip tik tiems, kurie verti ypatingos pagarbos, o jų sukaiktuvės – visuomenės dėmesio.

Čia ir kyla klausimai: ar sukaiktuvės iš viso minėtinos, ar asmens privati džiaugsmo šventė yra visuomenės nuosavybė, turinti nuskambėti tūkstančių mylių ir patraukti visai nepažįstamų žmonių dėmesį?

Į abu klausimus būtina atsakyti teigiamai. Nelengva lietuviškai spaudai, organizacijai, mokyklai ar kitai institucijai išsilaikyti svetimuose kraštuose, kur ji yra lyg maža salelė, nuolat skalaujama, ardoma priešingai nusiteikusių ar bent apatiškų srovių. Kiekvienai veiklos metai yra aplinkos ir nepalankių sąlygų mesto iššūkio nugalėjimas, kiekvienas veiklos dešimtmetis – sėkmingo darbo šventė, o ką bekalbėti apie 25, 50 ir daugiau metų! Kadangi mūsų spauda, organizacijos ar institucijos paprastai nesiriboja tik viena kuria vietoje, o jungia plačiau išskrikusius tautiečius, tai ir šventės sukaiktis yra visų bendras džiaugsmas.

O kaip su asmeniškais sukaiktimis? Argi svarbu nepažįstamų žmonių šventės? Galime į šį klausimą atsakyti kitu: argi išėjimui turime nepažįstamų?

Nepaisant didelių nuotolių ir išsiskirstymo, mes per tiek metų jau turėjome progos susipažinti su tūkstančiais ir gal net dešimtimis tūkstančių savo tautiečių. Tik pagalvokime, kiek atlikę dalyvavo tautinių šokių, dainų, sporto bei kitose šventėse; kiek dalyvių buvo simpoziumuose, suvažiavimuose, sąskrydžiuose, renginiuose, stovyklose, kursuose... O kiek per metus pavardžių pasirodė mūsų spaudoje! Turime sutikti, kad esame pažįstami, arba bent girdėję apie kone visus veiklesniusius išėjimo bendruomenės narius. Beveik susidaro įspūdis, kad visi

gyvename milžiniškame kaime: nors mus kartais skiria tūkstančiai mylių, bet jungia bendri reikalai, rūpestiai, vargai bei džiaugsmai. Galbūt dėl tos priežasties ir „Drauge“ spausdinamas laišku skyrius yra taip populiarus. Argi būtų kam idomu, ką rašo kažkoks negirdėtas tautietis iš nežinomos vietovės, jeigu nejaustumet to tamprus tarpusavio ryšio? Kai ankščiau gyvenome glaudesniuose telkiniuose, galėdavome dažniau susitikti, pasikalbėti, papolitikuoti, gaudais pasikeisti, pasiginčyti. Dabar tai reta prabanga, todėl pokalbius tęsiame laiškais.

Grįžkime prie privatesnių sukaiktuvų. Pora švenčia vedybų jubiliejų, kunigas sulaukė ilgamečio sielovados darbo sukaiktis, kas nors džiaugiasi nemažų metų skaičių žyminių gimtadienių. Ar tai privatus džiaugsmas, ar visuomenės šventė?

Per dažnai mes gerbiame tik mirusius. Laidotuvių koplyčiose sakomos žodingos „atsisveikinimo“ prakalbos, o nekrologuose velionis vadinamas gražiausiais epitetais. Gyvam niekas padėkos žodžių netarė, pagerbimų neruošė, nereiškė džiaugsmo, kad žmogus yra. Tai buvo dar vienas sraigtelis visuomeninės veiklos rate. Jo pasigesta po to, kai iš to rato iškrito.

Pastaruoju metu praradome du nepakeičiamus asmenis: Juozą B. Laučką ir prof. Vytautą Vardį. Abu jie daug metų savo įžvalgumu, darbu, pasižventimu buvo pirmaviečių lietuviškosios, o ypač katalikiškosios, veiklos darbuotojų gretose. Kas užpildys jų vietą? Tokių spragų jau daug yra. Gaila, kad tuos, kurie tokias spragas paliko, dažniausiai įvertiname tik po netekties.

Dėl to ir sakome: gerbkime gyvuosius, ne mirusiuosius. Įvertinkime tuos, kuriuos tebeturime savo tarpe. Švęskime sukaiktis, džiaukimės visi kartu, nes tai ne asmeniškios, o visos lietuvių bendruomenės šventės.

Nesidrovėkime apie tas sukaiktis pasiskelbti spaudoje (bent „Drauge“) joms visuomet vietos bus). Ir ne vien apie žinomus žmones kalbėkime: atskirkime savo aplinkoje užmirusią senutę, švenčiančią brandų gimtadienį, senuką, sulaukusį gėlaus amžiaus, paminėkime vedybų sukaiktuvėninkus, nors niekas jiems šaunios puotos neiškelė, pasidžiaukime naujo žmogaus atėjimu į pasaulį, mokslo užbaigimu, naujos šeimos apsigyvenimu apylinkėje (ypač atvykusios iš Lietuvos). Gera rūpintis seneliais, našlaičiais, ligoniais tėvynėje, bet taip pat labai reikia apsidairyti savo aplinkoje. Mūsų nėra tiek daug, kad turėtume teisę vieni kitus ignoruoti.

Danutė Bindokienė

LIETUVOS PILIETYBĖ IR IŠEIVIJOS NUOMONĖS

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Daugelis išėjimo lietuvių visai su pagrindu yra nusivylę Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymu. Pasigirsta išėjimo visuomenininkų ar žurnalistų pasisakymų, kurie skirtingai aiškina, kad pilietybės įstatymas yra surištas su investicijomis į Lietuvą ir palikto turto atgavimu.

Teigiamos net tokios kontraversijos, kad išėjimo lietuvių nori turėti tokias teises, kaip po I pasaulinio karo Lietuvos bajorai, gyvenę Varšuvoje ar Krokuvoje, valdę dvarus Lietuvoje ir ją alinę. Tai yra gryna nesąmonė. Išėjimo lietuvių negalvoja apie bajorų teises ir dvarų valdymą Lietuvoje!

Kai Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas atvyko į Ameriką š.m. rugsėjo 27 d., jis susitiko su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės delegacija.

PLB valdyba įteikė Lietuvos prezidentui trumpą raštą ir jį grindžiantį 30 puslapių priedą, kuriame taip pat pasisakoma dėl išėjimo Lietuvos pilietybės.

Lietuvos pilietybės atžvilgiu PLB valdyba siūlo tokį pagrindinį įstatymo principą:

Lietuvos pilietis yra kiekvienas, nuolat Lietuvoje gyvenantis žmogus, ir kiekvienas už jos ribų gyvenantis lietuvis, nepaisant, kada ir kokiomis aplinkybėmis jis būtų iš Lietuvos išvykęs, kada ir kur būtų gimęs, kokios jis būtų kartos, kokios valstybės pilietybė jis būtų turėjęs ir kokiame krašte gyventų.

Lietuvio sąvoka – jo lietuviška kilmė, kraujo giminytė. Tik toks Lietuvos Seimo priimtas įstatymas tegalės patenkinti, už Lietuvos ribų gyvenančius, lietuvių.

Šiais principais dėsniams PLB išreiškė lietuvių daugumos nuomonę ir norus, kad klausimas pagaliau Lietuvos Seime būtų išspręstas.

Neseniai Lietuvos laikraščiuose buvo išspausdintas Lietuvos krikščionių demokratų partijos vadovybės pareiškimas, kuris pasisako dėl Lietuvos vyriausybės pažeidimų užsienio lietuvių teisių ir teisėtų interesų. Pareiškimas yra vertas išėjimo lietuvių visuomenės dėmesio, jo ištraukos skamba šitaip:

„Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 17 straipsnyje nustatyta, kad visiems lietuvių

kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse, išsugoma Lietuvos pilietybės teisė.

Kiekvienam lietuviui, kuris yra kitos valstybės pilietis, Lietuvos valdžia turi išduoti dokumentą apie jo teisę turėti Lietuvos pilietybę. Tame pačiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad turintys pilietybės teisę lietuvių gali atvykti kartu su savo šeimos nariais, nepaisant jų pilietybės, į Lietuvos Respubliką be Lietuvos vizų ir gyventi Lietuvoje, o Lietuvos imigracijos įstatymai jiems neturi būti taikomi.

Tačiau Lietuvos vyriausybė šią įstatymo normą šiurkščiai pažeidžia, reikalaujanti vizų iš atvykstančių į Lietuvą užsienio lietuvių, ir net ima mokesčius už vizos išdavimą.

Taip apsunkinamas tautiečių bendravimas su Lietuva ir imami neteisėti mokesčiai. Daugelis tautiečių iš užsienio nuolat teikia įvairiausių pagalbą ir labdarą.

Pats mokamos vizos reikalavimas yra ne tik neteisėtas, bet ir užgaulus. Beje, iš užsienio lietuvių reikalaujama mokamų vizų, o Rusijos piliečiai į Lietuvą įsileidžiami be jokių vizų.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 32 straipsnis

skelbia, kad kiekvienas lietuvis gali grįžti į Lietuvą ir čia laisvai apsigyventi. Jokių sąlygų pasinaudoti šia teise Konstitucija nenumato. Vyriausybės 1993 m. gegužės 6 d. nutarimu yra nepagrįstai apsinkinta Lietuvos pilietybę grįžimo iš užsienio ir nuolatinio apsigyvenimo Lietuvoje procedūra.

Vyriausybės nutarime nurodyta, kad iš kitų šalių grįžtantys gyventi į Lietuvos Respubliką lietuviai privalo pateikti dokumentus, kurių pagrindu būtų registruoti nuolatiniais Lietuvos gyventojais: dokumentą, patvirtinantį jų išvykimą iš kitos šalies, dokumentą apie išgytą ar išsinuotą gyvenamąją patalpą, įrodyti, kad jie turi prapilno lėšų. Seimas savo 1993 m. birželio 8 d. nutarimu papildomai nustatė, kad dokumentais įrodo šias sąlygas, sugrįžęs asmuo bus tik po metų pripažintas nuolatinis Lietuvos gyventojas, po imigracijos tarnybų patikrinimo ir pastarajai įsitikinus, kad minimas asmuo tikrai nuolat gyvena Lietuvoje, moka mokesčius ir t.t.

Galima padaryti tik vieną išvadą: grįžtantys lietuvių Vyriausybės traktuojami kaip imigrantai.

Laikraščio straipsnis baigiamas šiais žodžiais: „LKDP valdyba protestuoja

prieš šiuos Vyriausybės nutarimus, reikalauja juos nedelsiant panaikinti. Būtų gražu, kad vyriausybė atsiprašytų visų lietuvių ir jų šeimos narių, iš kurių neteisėtai buvo reikalaujama atvykimo vizų, ir grąžintų paimtą mokesčių už vizų išdavimą“.

Šis Lietuvos Krikščionių demokratų partijos valdybos pareiškimas yra sveikintinas. Juo labiau reikia įvertinti jų pastangas, nes jie pirmieji iš Lietuvos Seimo organizacijų padarė viešą pareiškimą šiuo reikalu.

SUSITIKSIME VILNIUJE

Įvertinę ir išlaikę pagrindinius lietuvių tautos kultūros bruožus, likome gyva tautos dalis, nors daugiau kaip 50 metų gyvename toli nuo savo kilmės krašto – Lietuvos. Mūsų šokiai ir dainos skambėjo ne vienoje išėjimo dainų ir šokių šventėje. Dabar atėjo metas sukaupti visas jėgas ir dar kartą įrodyti sau ir visai Lietuvai, kad išėjimui, išlaikiusi savo šokį ir muziką, džiaugsmingai jungiasi į istorinę 1994 metų Pasaulio Lietuvių Dainų šventę.

Šventė bus istorinė ne vien dėl viso pasaulio lietuvių kultūros vimo, bet ir dėl to, kad ji skambės laisvoje Lietuvoje.

Toronte išėjimo meninės dalies komitetas, pasikonsultavęs su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, jau beveik

atliko visus savo užsibrėžtus darbus. Komiteto kvietimu, praėjusią vasarą buvo atvykęs Lietuvos dainų šventės šokių dienų vyriausiasis vadovė L. Kisielienė. Ji susitiko su gausiu būriu šokėjų ir šokių grupių vadovų, aptarė Lietuvos šventės meninius ir organizacinius klausimus.

Meninės dalies komitetas jau ankstyvą pavasarį išsiuntė informacinius laiškus visiems šokių ir dainų vienetų vadovams, supažindino su numatyta programos eiga Lietuvos Dainų šventėje. Greitu laiku bus baigta sutvarkyti registracija (registruojami dalyviai – tie asmenys, kurie kelionės metu yra nejaunesni kaip 17 m. amžiaus).

Lietuva ruošiasi ir labai laukia mūsų visų atvykstant. Išėjimo vienetams duotas atskiras pasirodymo laikas Dainų šventės programoje. Mes negalime būti abejingi, mums visiems turi rūpėti, kad būtų užpildyti visų chorų laiptai, šokių rateliai.

Tie, kurie nedainuojam ir nešokam, turime paremti ir paskatinti visus parapijų chorų, dainų vienetų, šokių grupes ir ansamblius. Tai jie, kurie per 50 metų giesmės, daina ir šoku sustiprino mūsų maldos žodžius, linksmino koncertais ir meninėmis programomis. Jų dėka išėjimui išlaikė savo tautos kultūrą. Atėjo laikas, kai skambia daina ir graži šokių mūsų atlikėjai turi pasidalinti su mūsų visų pražia – Lietuva, taip, kaip iki šiol dalinomės su ja ir liūdesiu, ir laime, ir džiaugsmu.

Laiko liko nedaug, tad, ilgiai negalvoję, skubėkim registruotis ir jungtis į istorines Pasaulio lietuvių dainų šventės dalyvių gretas.

Išėjimo meninės dalies komitetas

BILIETŲ KAINOS

Lietuvos avialinijos Baltijos šalių piliečiams bilietus parduoda su nuolaida. Bilietas maršrutu Vilnius - Amsterdamas - Vilnius iki atsisakytinų valiuta uždraudimo kainavo 320 JAV dolerių. Dabar Lietuvos piliečiui jau reikia iškeisti 571 dolerį, kad nusipirktų bilietą. Vakarietiui, perkančiam bilietą Amsterdamo be jokių nuolaidų, jis tekainuoja 521 dolerį.

• Padangė be žvaigždžių, upė be vandens ir lietuvis be dienraščio „Draugo“ tik liūdesį sukelia.

Tautinių šokių kursuose Dainavoje (iš kairės): Dalia Dzikiene, Rasa Poskočienė, Rūta Mickūnienė, Juozas Karmuza, Laima Kisielienė, Sigitas Viskantas, Viktorija Viskantienė, Rita Karasienė, Juozas Karasiejus, Genovaitė Breichmanienė ir Jadvyga Matulaitienė. Nuotr. Zitos Petkienės

KAZYS BIZAUSKAS: LIETUVOS ATSTOVAS JAV

PRANAS ZUNDĖ

25

Šventėje dalyvavo, be jau minėtų K. Bizausko ir arkiv. J. Matulaičio, Lietuvos konsulai P. Daužvardis ir P. Žadeikis, iš Lietuvos atvykę kun. prof. Pr. Bučys ir prof. J. Eretas, ir didelis būrys JAV lietuvių veikėjų. Parodos metu Philadelphijoje taip pat buvo suaukinti du seimai: Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų sąjungos rugpjūčio 23-25 d. o rugpjūčio 29-31 d. – Amerikos Lietuvių Seimas, kuriame dalyvavo 150 atstovų.

Lietuvių diena praėjo su dideliu pasisekimu. Ją plačiai paminėjo ir amerikiečių spauda. Pavyzdžiui, „The Philadelphia Inquirer“ rugpjūčio 29 d. laidoje taip ją aprašė:

„LIETUVIŲ PASIRODYMAS PASAULINĖJE PARODOJE DIDELIS PASISEKIMAS

Išspūdingos Ceremonijos.

Tūkstančiai žmonių užplūdo parodos aikštes pažiūrėti šviesiažvaizdžių gražuolių istorinėse eitynėse.

Patrankos salutas ir išspūdingos eitynės pasveikino vakar atvykusį į 150 metų Sukaktuvinę Parodą Kazį Bizauską, Lietuvos Ministrą JAV-ese, kuris buvo centrine figūra išspūdingų Lietuvių Dienos iškilnių.

Išskyrus JAV istorinių karinių dalinių parodą Memorial Dienos progą, nėra buvę jokių kitų išspūdingųjų ir spalvingųjų eitynių kaip tos, kuriomis buvo apvaikščiota Lietuvių Diena. Tos eitynės sužavėjo tūkstančius žiūrovų, kurie užplūdo kelius nuo 19-tos gatvės ir Parkway iki parodos aikštės.

Gausybė plauštų vaizdavo Lietuvos istorijos

laikmečius, pradedant sunkiomis vergijos dienomis tirnų pančiuose ir baigiant atgimusia Lietuva. Kiti plauštai, kuriuose itin impresyviu būdu buvo atvaizduoti dabartinės lietuvių kartos ir visos tautos kilnūs idealai, išsukė žiūrovų masėse aplodismentų audras. Žiūrovai entuziastingai plojo ne vien tik už menišką plauštų apipavidalinimą ir jų pobūdį: tiek eitynėse dalyvavę, tiek ir visi kiti, kurie stebėjo tas eitynes, išreiškė tuomi savo susižavėjimą šviesiažvaizdžių merginų ir moterų, vaizdavusių tautos herojes, grožiu.

Automobilių vilkstinėje, kuri, motorizuotos policijos vedama, pamažu judėjo gatvėmis, važiuojo vėliavomis papuoštas limuzinas su ministru Bizausku ir jo palyda. Tūkstančiai žiūrovų valiaavimais sveikino garbingus svečius.

Paskui ministerio mašiną žygiavo tvirtos Lietuvių Divizijos gretos, vedamos buvusio karininko, kurio lazda ir ryškus šlubavimas rodė, kad jis dalyvavo pastarajame kare. Pirmosios žygiavusiųjų gretos vilkėjo tomis pačiomis uniformomis, kurias jie dėvėjo Europos karo laukuose, kovodami už demokratiją, bet ypač išpūdingos buvo pagrindinės žygiuojančių kolonos baltais kovos šalmams, tamsiais švarkais ir baltomis kelnėmis. Legijono gretose buvo veteranai iš daugelio Pennsylvanijos vietovių, ypač iš anglies kasyklų rajono.

Juos sekė mergaitės mokinės, visos baltai apsirengusios su geltonom – žaliom – raudonom Lietuvos vėliavutėmis rankose. Joms iš paskos sekė kita grupė mergaičių, apsirengusių kaip kaimietės juodais satino sijonais ir liemenėmis geltonai-žaliai-raudonais kraštais, savo šviesias kasas perpinusios trispalviais kaspinais.

Dar kitos grupės merginos buvo apsirengusios geltonais sijonais, juodomis liemenėmis ir baltomis prijuostėmis. Jos žygiavo dainuodamos dainą apie savo gimtojo miesto pasiekias ir laimėjimus.

Pavergtoji Lietuva buvo pavaizduota plauste, kuriame važiuojo būrys moterų apsirengusių juodomis

suknelėmis, kiekviena jų laikydama rankose baltą inkarą, o atsisukęs į jas stovėjo kunigas. Amerikos *Laisvė Gelbsti Lietuvai* – plaustas su dvylika gražuolių mergaičių, apsirengusių baltais apsiaustais su jų kilmės krašto tautinėmis spalvomis, perpinčiomis raudonomis, baltomis ir mėlynomis juostomis. Baltimorės Lietuvių Romos Katalikų Sąjungos skyrus dalyvavo su plaustu *Kova už Nepriklausomybę ir Tikėjimą*. Dar kitas plaustas, pavadintas *Augantieji Laisvės Kovotojai*, vežė būrį vaikučių.

Lietuvos Ministeris, lydimas savo tautiečių delegacijos, padarė vizitą miesto burmistrui Kendrick'ui miesto rotušėje. Po oficialių sveikinimo ceremonijų jis buvo nuvežtas į Philadelphijs laivyno bazę. Įvažiuojant per vartus, jis buvo pagerbtas oficialiu penkiolikos patrankų šūvių salutu. Vėliau Ministeris buvo priimtas admiralu T. P. Magruder ir jo štabo. Po to Ministeris su palyda buvo nuvežtas į Wayne Kariuomenės Bazę, kur jis buvo Šeštosios Lauko Artilerijos Bateriajos C pasveikintas tokiu pat salutu. Po priėmimo pas brigados generolą H. C. Learnard su jo štabu, ministeris Bizauskas sugrįžo į Union League.

Kitos iškilmės sąryšyje su Lietuvos Diena įvyko po pietų Grand Court aikštėje, kur ministeris Bizauskas ir kiti iškiliūs lietuvių pasakė savo tautiečių kalbas. Po to sekė pramoginė dalis Auditorijoje.

Ta lietuvių renginį „Garsas“ savo vėlesniame vedamajame „Amerikos Lietuvių Dienai įvykus“ taip įvertino:

„Praėjo taip didelės ir nepaprastos iškilmės, apie kurių pasisekimą jau paskelbė Amerikos lietuvių laikraščiai. Vietos angliškioji spauda nepaprastai palankiai pareiškė: „Nuo pat pradžios Amerikos Jungtinių Valstybių Nepriklausomybės paminėjimo įvairių istoriškų ir kariškų parodų tarpe nebuvo nei vienos išspūdingesnės ir iškilmingesnės manifestacijos“.

(Bus daugiau)

UŽSIENIO KAPITALAS LIETUVOJE

Ekonomikos ministerijos Skaičiavimo centro duomenimis, iki spalio pradžios Lietuvoje įregistruota 2,299 bendros ir 614 užsienio kapitalo įmonių. Bendras jų įstatinis kapitalas – 469 milijonai litų, iš kurių 260 sudaro užsienio investicijos.

Daugiausia bendrų ir užsienio kapitalo įmonių yra įkūrusi Rusija – 843 (vien šiemet 160). Antroje vietoje yra Lenkija – 505 įmonės, trečioje Vokietija – 441, ketvirtoje JAV – 183, penktoje Ukraina – 161. Estija yra įkūrusi Lietuvoje 35 bendras ir jos kapitalo įmones,

Latvija – 45, Baltarusija – 123.

Pagal investuotą ar ketinamą investuoti kapitalą pirmauja Didžioji Britanija. Jos investicijos yra 101 milijonas litų arba 38,8% visų užsienio investicijų. Su šia šalimi sukurtos 38 bendros įmonės bei įregistruota 13 jos kapitalo įmonių. Antrą vietą pagal investicijas užima Rusija – beveik 27 milijonai litų arba 10,3% visų investicijų. Trečioji yra Vokietija – 24 milijonai litų. Toliau – JAV (18 mil. litų), Austrija (17 mil.), Lenkija (16 mil.), Šveicarija (13,6 mil.), Latvija, (10 mil.), Ispanija (7,6 mil.). Estijos investicijos vertinamos 0,6 milijono litų. (Elta)

LIETUVOS MEDICINA KALTINAMOJO KĖDĖJE

ROMUALDAS KRIAUCIUNAS

„Reikia daug ką pakeisti, kad lietuviai ant savo gydytojų nešautų Gėda, gėda, gėda“, kaip kad šaukė ant pasitraukiančių sovietų kareivių. Tai žodžiai dr. Lino Sidrio, vieno iš simpoziumo dalyvių Detroito priemiestyje Southfield, tarti spalio 10 dieną.

Simpoziumas buvo gana gerai išreklamuotas. Iš anksto žinojome, kad International Health Services fondacijos pakviesti, Detroito lankosi Lietuvos sveikatos ministras prof. dr. Jurgis Brėdikis ir kiti penki delegacijos nariai. Salė buvo skoningai papuosta. Veikė mikrofonai, skaidrių aparatai. Užverbuota talka suvežė užkandą. Simpoziumą rengė JAV Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba. Salėje nekantriai laukė bent pora simpoziumo klausytojų. Buvo skelbiama, kad simpoziume dalyvaus, „kelis kartus Lietuvoje lankęsis ir plačiai apie Lietuvos sveikatos apsaugos problemas bei sveikatos klausimais mūsų spaudoje „Drauge“ rašęs dr. Linas Sidrys...“ iš Čikagos. Daug kam, skaičiuojant pastarojo kritiškų straipsnių bei vedamųjų „Draugo“ dienraštyje, buvo tikrai įdomu išgirsti, ką jis pasakys svečiams iš Lietuvos. Dar įdomiau būtų išgirsti svečių atsakymus. Jautėsi tam tikra įtampa, kuri padidėjo, sužinojus, kad Lietuvos sveikatos ministras simpoziume nedalyvaus, nes išvykęs į Čikagą susitikimui su daktarais. Gal vengiama konfrontacijos?

Programoje, kuri prasidėjo dešimt minučių prieš skelbtą laiką, pirmosios dvidešimt penkios minutės buvo skirtos svečių, rengėjų, iniciatorių ir kitų pristatymui. Po to pirmasis prabilo dr. Kostas Baluckas, Onkologijos centro direktorius, kuris labai dalykiškai kalbėjo apie sveikatos apsaugos reformas Lietuvoje. Buvo pateikta daug faktų, kurių tik keletą spėjau užrašyti. Vidutinis gyventojų išgyvenamumas yra 75 metai moterims ir 65 metai vyrams. 10,000 gyventojui yra 126 ligoninės lovos. Lietuvoje yra užregistruota dvylika AIDS ligos atvejų. Tik 30% gyventojų cholesterolio lygis yra žemiau sveikatai kenksmingos ribos. Prieš trejus metus Lietuvoje kiekvienam 100,000 gyventojui teko 26 savižudybės atvejai. Nors tai nebuvo paminėta, bet tai būtų dvigubai daugiau negu Amerikoje. Pernai tas skaičius pakilo iki 30! Kąžkur anksčiau esu skaitęs, kad savižudybės Lietuva pirmąją tarp Europos kraštų. Per metus turima 1,102 savižudybės. Duota statistika

apima 10% visų invalidų atvejų. Raumenų ir skeleto sužalojimai — 13.1%. Kraujo apytakos sutrikimai — 34.2% Augliai ir vėžys — 12.5%. Kitos negalios — 30.2%. „Ar padėtis Lietuvoje yra beviltiška?“, klausė prelegentas. „Ne!“, atsakė Sveikatos ministro vardu. „Ką reikėtų daryti?“ Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) yra patvirtinusi vienuolika sveikatos krypčių:

1. Pirminės sveikatos priežiūros.
2. Stacionarinės medicinos pagalbos pertvarkymas.
3. Specializuotų medicinos tarnybų, aukštos technologijos, medicinos technikos ir mokslo reorganizacija.
4. Reabilitacija.
5. SAM restruktizacija.
6. Visuomenės sveikata, jos igyvendinimas.
7. Medicinos personalo resursai, specializacija, atestacija.
8. Kompiuterizacija SA sistemoje ir hospitalinės informacijos sistema.
9. Aprūpinimo vaistais ir laboratoriniais reikmenimis respublikoje politika.
10. Sveikatos draudimas ir privatizacija medicinoje.
11. Pereinamojo (priešdraudiminio) laikotarpio SA finansavimas.

Iš šių vienuolikų punktų pradžia bus pasirinkta tik keletas. Po šio keturių dešimt minučių trukusio pranešimo toliau kalbėjo prof. dr. William Warring, American Lithuanian Disability and Rehabilitation Exchange programos direktorius. Ši programa jau gyvuoja penkerius metus. Pranešime susumavo, kas iki šiol atlikta ir kas toliau laukia. „Man buvo tikras stulbinantis pamatytis, kaip sunku yra lietuviams kartu dirbti“, teigė profesorius. Jo nuomone, jo organizacijos iki šiol parodytą iniciatyvą turėtų perimti Lietuvos įstaigos. Jis mielai toliau talkins patarėjo rolę.

Prie mikrofono žengė čikagietis dr. Linas Sidrys, reikalaujantis, kad šis simpoziumas būtų aprašytas Lietuvoje ir jam apie tai būtų pranešta. Toliau jis dėstė, kad demokratijoje kritikuoti nereikia neapykantos. Davė Amerikos IBM, automobilų pramonės, krepšinio komandų pavyzdžius. „Šiandien čia susirinko sava šeima, kur visi aukojasi, o ne viską skaičiuoja, — teigė jis. — Lietuvoje visa medicinos sistema yra pastatyta ant kyšių. Paprasti gydytojai ima vieną ranką, o jų viršininkai abiem rankom, o gal ir lagaminais“. Publika plojo... „Baltoji mafija... tai mafija, kuri nešioja baltus chalatus — tai terminas iš Lietuvos... Ligoniai

Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos delegacija Detroito, Mercy International Health Services ruoštoje konferencijoje. Pirmoje eil. (iš kairės) ketvirtas sėdi Sveikatos apsaugos ministras dr. Jurgis Brėdikis.

Nuotr. Mercy Lift Intern.

šala, maisto neturi... Eilinis gydytojas uždirba 25 dolerius mėnesiui, o diena ligoninėje kainuoja penkių mėnesių algą... Tie, kurie saugo savo teritoriją ir neįsileidžia kitų, pašalinių. Išvykstant okupanto kariuomenei, žmonės šaukė — „Gėda, gėda, gėda!“ Sveikatos sistema reikia pakeisti, kad lietuviai ant savo gydytojų taip pat nešautų „Gėda, gėda, gėda!“. Vėl triukšmingas plojimas. „Mes norime, kad Lietuvos gydytojams pasi-sektų“, — baigė savo 45 minučių kalbą Lietuvos sveikatos ministerijai.

Dr. Prunskienė, irgi iš Čikagos, „pastebėjo, kad moters žodis yra pats geriausias ir paskutinis. Ji aptarė tris vaikų globos komitetus ir jų veiklą: Lietuvių vaikų komitetą Clevelande, Lietuvos Vaikų Viltį ir Našlaičių globos komitetą, pradėtą Gražinos Landsbergienės Lietuvoje. „Pats geriausias būdas padėti našlaičiams Lietuvoje yra jų tiesioginis lankymas, šelpimas... Reikia kantrybės. Sistema žmones išmokė nedirbti, bet yra daug geraširdžių. Lietuvoje išgyvenama gili moralinė krizė“.

Tai ir viskas, ką spėjau pasizymėti savo užrašuose. Simpoziumas tęsėsi beveik tris valandas. Klausytojai, dar prieš pasibaigiant, pradėjo pamažu „nu-siimti“. Atėjus klausimų laikui, nebuvo nei vieno klausimo. Gal publika jau buvo pervargusi? Gal nenorėjo veltis į pokalbį su atstovais iš Lietuvos, nes jų sentimentus jau buvo išsakęs dr. Sidrys, kuriam taip daug ir karštai plojo. Iš tikrųjų pastarasis, prokuroro rolę, pabėrė

ATLAIDAI LONDONE

Šiluvos Marijos atlidai Kanados Londone atšvesti š.m. rugsėjo 12 d. Pamaldos įvyko Šiluvos Marijos bažnyčioje 3 val. p.p. Koncelebracijos sv. Mišias aukojo klebonas kun. K. Kaknevičius ir buvęs šios parapijos klebonas, o dabar Lietuvos Kaninių parapijos Mississaugoje klebonas, kun. J. Stankus. Savo pamoksle kun. K. Kaknevičius supažindino maldininkus su Marijos apsišviesto Šiluvoje istorija. Giedojų „Pašvaistės“ choras, šį kartą vadovaujamas muz. Ritos Abromaitytės-Vilienės. Įdomu ir tai, kad šiame chore, kuris gieda per lietuvių katalikų pamaldas, yra ir pora

daugybę kaltinimų, nors kaltinamieji neturėjo progos atsakyti ar bent pasiaiškinti. Juo daugiau „prokuroras“ kaltino, tuo garsiau publika plojo. Man asmeniškai buvo neįdomu ar nesmagu, kad pasikviestus svečius taip „šiltai“ priėmė. Mano manymu, simpoziumas nepasiekė tikslo. Reikia sutikti su vienu svečiu iš Lietuvos, kad simpoziumas buvo „pasikalbėjimas į kūrą“. Iš tikro trys iš keturių kalbėtojų buvo iš Amerikos. Ketvirtasis iš Lietuvos nebuvo atkeltas į pašnekesį, nors pateikė daug įdomios medžiagos. Reikia tikėtis, kad dar bus kita proga plačiau išsikalbėti, vieni kitus išklausti, ką nors bendra paminti. Galop, padėka rengėjams už parodytą iniciatyvą ir pastangas. Jie savo pareigas atliko gerai.

D. E.

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

leiskomi darbininkai turintys patirtį išorės ir vidaus namų dažyme, o taip pat sieninių popierių (tapetų) klijavime. Reikalingas stalius namų vidaus darbams. Darbai šiaurinėje miesto dalyje. Skambinti: Vytui 8-9 v.r. Ir 7-10 v.v. 1-312-523-7289

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. [VEDIMAI — PATAISYMAI]
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-8624

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veikl**
- Perkame ir Parduodame Namus.
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

DRAUGE GAUNAMOS PAPIGINTOS KNYGOS. KIEKVIENOS JŲ KAINA — 3 DOLERIAI

- ERELII KUORAI, romanas. Petronėlė Orintaitė. 384 psl.
MOLINIS ARKLIUKAS, apsakymai, Vladė Butkienė-Čekonytė. 210 psl.
LEGENDŲ LIEPSNOS, poemos. Petronėlė Orintaitė. 91 psl.
NUSKANDINTAS ŽIEDAS, novelės. J. Tininis. 200 psl.
NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ 1918-1940. Atsiminimai. Mykolas Vaitkus. 269 psl.
ŠIAURĖS ŽVAIGŽDĖ, atsiminimai. Myk. Vaitkus. 297 psl.
MILŽINŲ RUNGTYNĖSE, atsiminimai. Myk. Vaitkus. 203 psl.
BALTOS VĖLIAVOS, romanas. J. Gliuda. 275 psl.
INICIALAI PO TILTU, novelės. Ant. Tulys. 156 psl.
SENASIS VILNIAUS UNIVERSITETAS. Myk. Biržiška. 176 psl.
KAIMIETIŠKOJI PSALMĖ, romanas. Felix Timmermans. 189 psl.
SAULĖS GRĮŽIMAS, novelės. Aloyzas Baronas. 141 psl.
ANAPUS HORIZONTO, apsakos. Ava Saudargienė. 189 psl.
MANOJI DŽUKIJA, atsiminimai. Jonas Miškinis. 192 psl.
GANYTOJAS IR VILKAI, istorinis romanas iš vysk. Valančiaus gyvenimo J. Gliuda. 241 psl.
DĖL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai. 1919-1920 m. Mykolas Biržiška. 245 psl.
DĖL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai. 1920-1922 m. Mykolas Biržiška. 312 psl.
NAIKINAMIEJI, politinio kalinio atsiminimai. Ava Saudargienė. 223 psl.
Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

TNA INTERNATIONAL TRADING CO.

praneša, kad kalėdiniai siuntiniai į didžiuosius Lietuvos miestus (Vilnių, Kauną, Šiaulius, Alytų, Klaipėdą, Panevėžį, Anykščius, Telšius, Mažeikius) jums kainuos tik

\$0.52 UŽ 1 SVARĄ (70 svarų minimum)

Ši kaina galioja iki š.m. **GRUODŽIO 5 d.**

Apsilankę

T N A INTERNATIONAL TRADING CO.

skyrįje, veikiančiame jūsų patogumui 7 dienas savaitėje (darbo dienomis **net iki 8 v.v.**) galite:

- išsiųsti siuntinį į Lietuvą (laivu ar oro paštu),
- persiųsti pinigus jūsų artimiesiems \$ (neribotą kiekį tik per 48 val.),
- užsakyti maisto siuntinį ar gėlių puokštę į Lietuvą (72 val.),
- gauti patarimų ir pagalbos perkant, parduodant ar keičiant nekilnojamą turtą Lietuvoje,
- užsiprenumeruoti Lietuvoje labiausiai skaitomą laikraštį „Lietuvos Rytas“.

Mūsų tel. **708-852-8180**
Adresas: **6440 S. Cass Ave., Westmont, IL 60559**

City Center GT-International

**PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI
KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į
1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.**

Kviečiame **VISUS** pasinaudoti SPECIALIAI NUPIGINTOMIS LĖKTUVŲ BILETŲ KAINOMIS Į DAINŲ ŠVENTĘ!

SIŪLOME:

Septynių (7), dešimties (10) ir keturiolikos (14) dienų maršrutus po Lietuvą. Keturiolikos (14) ir septyniolikos (17) dienų maršrutai po Pabaltijį. Pavienius ir grupinius maršrutus pagal jūsų pageidavimus. Viešbučių rezervacijas. Plataus pasirinkimo transportas: keleiviniai automobiliai — Cadillac Seville, Cadillac El Dorado, Audi, Ford T-Bird, mini-autobusai (vans) Ford Aerostars, Toyota, Dodge ir Mercedes — Benz autobusus.

Visos mūsų raštinės Lietuvoje yra pasiruošę suteikti jums įvairias turizmo paslaugas. Reikalui esant, galite kreiptis: **VILNIUJE, KAUNE, KLAIPĖDOJE, ŠIAULIUOSE IR PANEVĖŽYJE.**

Lietuvos Kultūros ministerijos pavedimu, **geriausi bilietai į visus 1994 DAINŲ ŠVENTĖS renginius bus platinami sausio mėnesį tik per mūsų agentūrą.**

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais — bilietais, atostogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

Kalėdos artėja!
SUTEIKITE DŽIAUGSMO GIMINĖMS LIETUVOJE
☒ AIR CARGO
☒ SIUNTINIAI LAIVU
☒ DOLERIŲ PERSIUNTIMAS
SIUNTINIAI PRISTATOMI BE MUITŲ
atlanta IE, Inc.
2719 West 71st Street, Chicago, IL, 60629
tel. (312) 434-2121 ; 1-800-775-SEND

LAIŠKAI

I LIETUVĄ SU MEILE

Tokią antrinę antraštę norėčiau pridėti Vaivos Vebrautės Gustienės straipsniui „Ideologinė pagalba Lietuvai“ š.m. spalio 23 d. „Draugo“ 5 psl.

Jei būtų skiriama premija už išsamiausią, sklandžiausią ir jautriausią straipsnį, aptariantį pagalbą Lietuvai, tai balsuotiau už šį.

Autorė su profesiniu įžvalgu mu parodo Lietuvos švietimo reformos būtinybę, su jautria šiluma pasakoja tenkščių mokytojų patiriamus sunkumus bei kliūtis ir su dideliu taktu paliečia tų kliūčių šaknis.

Viena iš tų šaknų – daugelio Lietuvos žmonių nebegalėjimas suprasti, kad yra lietuvių ir ne lietuvių kilmės amerikiečių, kurie nori Lietuvai atiduoti savo laiką, savo darbą ir savo patirtį, nelaukdami atlyginimo, nenustatydami kainos, nereikalaudami kyšio.

Perskaitysi Vaivos straipsnį, su pasididžiavimu lenki galvą tiems išeiviams tėvams, mokytojams ir organizacijų vadovams, kurie, nenuostodami mylėti Lietuvą iš tolo, išaugino jaunąją kartą, dedančią dideles pastangas mylėti Lietuvą iš arti.

Lietuvos žmonės per ilgai buvo troškinami neapykantoj: Laikas jiems mokytis priimt meilę. Jei ne dabar, tai kada?

Nijolė Užubalienė
Chicago, IL

AUTORIUS APIE „BARAKŪDAS“

Taip jau susiklostė likimas: miestas, kuriame turiu daugiausia bičiulių – ne Vilnius, ne Pasvalys ir ne Plungė, o tolimasis Los Angeles, glaudžiantis prie savęs mielą Santą Monicą. Čia kadaise suradau karo audros atbėgėlį savo vienintelį brolių, o per jį susipažinau su tautiečiais, kurie nebuvo skutami pjautuvu ir šukuojami kiju, todėl išliko tokie geraširdžiai ir draugai.

Kelis kartus čia apsilankęs, daugelį sykų važiavęs ir apdovanotas, pasijutau beviltiškai skolingas. Norėdamas bent jau simboliškai tą skolą sugrąžinti, kaip skęstantis šiaudą griebiausi savo nuzulintos plunksnos. Ištikimybės, kad Angelių miestas turi velniškai atkaklų ir gabų teatro mėgėjų sambūrį,

Vytas Petrulis
Livonia, MI

PRISIMINKIME MIRUSIUS Vėlinės – XI.2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusių pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie iš šio pasaulio atsikyrę, nebepali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“), pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnaujami šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarus ir visus mūsų maldom pavesamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardu siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$

REALUS BALSAS TYRUOSE

„Draugo“ redaktorė D. Bindokienė (spalio 13 d.) vedamame skelbia dienraščio prenumeratų į mūsų gimtinę Lietuvą vaju. Ji rašo: „Išvaizduokite, kaip būtų puiku, jei „Draugo“ tautiečiai galėtų rasti kiekvieno miesto, miestelio (net kaimo) skaitiklose, mokyklų bibliotekose, parapijų klebonijose...“ Turbūt nė vienas išeivis nesiginčytų su faktu, kad 50 okupacijos metų paliko daug neigiamybių mūsų kraštui. Kai tenyškūs lietuvius kritikuo jame, ar pagalvojame, kas būtų atsitikę su mumis, jeigu būtų buvę lenta pagyventi tame „rojuje“?

Kadangi savo tėvynę mylime, gyvendami Vakaruose, daug dėmesio kreipiame į lietuviškas tradicijas, lietuviškos kultūros pasireiškimus, linkėdami mūsų kraštui šviesaus rytojaus. Visi tikime, kad Lietuva pasikeis, kad ją atgaivins jaunimas. O kur tas jaunimas gaus dvasinės stiprybės?

Šiuo metu turime vienintelį dienraštį „Draugo“ Vakarų pasaulyje. Nukreipkime jį į savo gimtinę. Jis tikrai padarys didelės įtakos jaunajai Lietuvos kartai.

Adelė Leonaitienė
Chicago, IL

PANAŠI PATIRTIS

Paminėsiu ir savo patirtį, sužinojęs B. Pūkelevičiūtės rūpestį apie adresatų Lietuvoje nepasiekiančius laiškus („Draugas“, X.15), Liepos mėnesį per kelis kartus iš Vilniaus ir vieną kartą iš Kauno Amerikon išsiunčiau apie 12-14 banderolių su knygomis. Kiekviena banderolė buvo arti nustatytos 2 kg svorio ribos, tad iš viso galėjo būti 25 kg knygų. Jau 3 mėnesiai, tačiau dar nė vienas siuntinėlis neatėjo. Gaila glėbio knygų apie tremtį, partizanų kovas, rezistenciją. Sunku tikėti, kad atskiromis dienomis, iš atskirų miestų išsiųstas paštas dingtu. Negrįdžime, kad laivai būtų skendę ar lektuvai nukritę. Nejaugi čia samoningai kas nors gali būti daroma?

Antanas Dundzila
McLean, VA

• Pirmasis į erdves paleistas Žemės satelitas priklausė Sovietų Sąjungai. Jis paleistas 1957 m. spalio 4 d.

• 1897 m. spalio 8 d. prasi dėjo didysis Čikagos gaisras, sunaikinęs didesnę dalį miesto. Žuvo 250 žmonių.

DRAUGAS, antradienis, 1993 m. spalio mėn. 26 d.

5

A.†A.

VIKTORAS KELMELIS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Amerikoje išgyveno 36 metus.

Mirė 1993 m. spalio 24 d., 6 val. vakaro, sulaukęs 74 metų. Gimė Lietuvoje, Mikališkės km., Kapčiamiesčio valsčiuje, Lazdijuose.

Pasiliko giliame nuliūdime: žmona Bronė, sūnus Viktoras, duktė Aldona Placienė, žentas Gintaras, anūkai: Jūlytė, Petriukas ir Kristutė Placiai.

Giminės Lietuvoje: sesuo Aldona Jezerskienė, jos sūnūs Algirdas ir Kęstutis su šeimomis, jos duktė Danutė Daugirdienė su šeima; brolis Algirdas Kelmelis su žmona Nijole; mirusios sesers Birutės duktė Danutė Trampienė su šeima ir pusbrolis kun. klebonas Boleslovas Raziukas.

Giminės Amerikoje: svainės – Elenutė Šepikienė su šeima, Magdūtė Petrulienė su šeima. Svainiai: Antanas Drūtys su žmona Onute ir jų šeima, Pranas Mielulis su žmona Danute ir jų šeima; krikšto dukterys: Joanėlė Drūtytė ir Onutė Šepikaitė-Keblienė.

Nuliūdę daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijai, Dzūkų draugijai, Lietuvių Bendruomenei, Šauliams, Anglijos-Britanijos Lietuvių klubui ir kitoms lietuviškomis organizacijoms.

Velionis pašarvotas antradienį, spalio 26 d. nuo 2 iki 9 v.v. ir trečiadienį spalio 27 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, spalio 28 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po pamaldų velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Vietoje gėlių prašome aukoti šv. Mišioms. Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą.

Nuliūdę: žmona, sūnus, duktė, žentas, anūkai, sesuo, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

A.†A.

Mokytojai

JUZEFAI KAZEMĖKAITYTEI

mirus, broliui VIKTORUI KAZEMĖKAIČIUI, Jo Šeimai, giminėms bei artimiesiems Lietuvoje ir Amerikoje reiškiamo giliausią užuojautą.

Zenonas ir Stefa Lukauskai
Petras ir Stasė Petrušaičiai
Lionginas ir Felicija Plūros
Matas ir Ida Tamulėnai

KĄ DARYTI, JEI...?

„Ką daryti, jei mano artimieji mirę nuo namų? Ką daryti, jei aš mirčiau kažkur?... Ką mano šeima darytų?... Ką daryti, jei...“

Nestebėtina, kad žmonės rūpinasi ką daryti, jei...? Mes visi esame judri visuomenė: darbo reikalais keliaujame po visą kraštą, daugelis pensininkų gyvena pensininkų apylinkėse, toli nuo savo vaikų. Tačiau nenusiminkite – Mes galime jums padėti! Nelaimės atveju mes galime būti jūsų patarėjai ir pagalbininkai, nežiūrint nuotolių.

Kaip? Mes priklausome „The Inman Group“ Amerikoje didžiausiai grupei specialistų, kurie gali mirusį atvežti ar nuvežti į bet kokią krašto vietovę. Jūs paskambinate mums, mes paskambiname jiems – ir viskas sutvarkyta!

Patarimas: Pakalbėkime apie jūsų šeimos reikalus ir nuspręskime, kaip jūs norėtumėte tvarkytis nelaimės atveju. Kelios minutės sutapys jums ne vieną skausmą ir rūpesčio valandą.

KAM MOKĖTI DVIEMS LAIDOJIMO ĮSTAIGOMS, JEI VIENAS TELEFONO SKAMBUTIS GALI VISKĄ SUTVARKYTI, NEŽIŪRINT NUOTOLIŲ?

CHICAGO

PALOS HILLS

PETKUS & SON
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Mūsų šeima patarnauja jūsų šeimai nuo 1929 metų
ANTHONY B., DONALD A., & DONALD M. PETKUS
312-476-2345

CICERO

LEMONT

A.†A.

STASĖ VYČIENĖ

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š.m. spalio mėn. 23 d., sulaukusi 84 m. amžiaus, mirė

Gyveno Lemont, Illinois. Anksčiau gyvenusi Detroit, Michigan.

Paliko dukras: Dana Naujokaitienė, Nijolė Petaja ir Irena Kazlauskienė su šeimomis; sūnūs Rimantas Vyčius ir Arvydas Vyčius su šeimomis. Vaikaičiai: Jonas Naujokaitis, Vida Kazlauskaitė-Stark su šeima, Ingrida Vyčiūtė ir Robertas Vyčius, Danielle Petaja ir Mathew Petaja. Provaikaičiai: Justinas, Elena, Robertas, Andrea ir Alex bei daug kitų giminių.

Rozinis ir atsisveikinimas įvyko spalio mėn. 25 d., Harris laidojimo koplyčioje, Livonia, Michigan. Po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, spalio mėn. 26 dieną, velionė buvo palaidota prie savo vyro a.a. Liudo, Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Nuosirdžiai kviečiame visus prisiminti savo maldose mūsų mylimą Mamytę, Močiutę, Promociutę ir Uošvę.

Nuliūdę: dukros ir sūnūs su šeimomis.

Laid. direkt. Yolanda M. Zaprackienė. Tel. (313) 554-1275.

A.†A.

KAZIMIERUI SMILGEVIČIUI

mirus, seseriai, mūsų mielai JANINAI PETRUŠIENEI, žmonai DANUTEI, sūnams, seserims ONAI, ELENAI, KRISTINAI ir visiems giminėms, reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

F. Tarulienė Gr. Musteikienė
A. ir B. Slonskiai H. Bagdonienė

A.†A.

KAZIUI SMILGEVIČIUI

mirus, mūsų samogitėms – žmonai DANUTEI PETRONYTEI, seserims – ONAI ŽOLYNIENEI ir ELENAI MIKNIENEI ir visai SMILGEVIČIŲ šeimai reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Korp! Filiae Samogitia

A.†A.

LINAS BŪRYS

iškeliavo negrįžtamai. Motinos ELENOS ANTANAITIENĖS, mūsų draugijos narės, širdies skausmą malda tegydo. Nuoširdi užuojauta tešvelnina velionio našlės ALMOS vaikų ir visų artimųjų liūdesį.

Lietuvos Dukterų Draugija

A.†A.

VYTAUTUI VARDŽIUI

mirus, jo žmoną NIJOLĘ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alisa ir Vytautas Lapatinskai
Nijolė, Vidmantas, Rasa ir Viktoras Raišiai

A.†A.

Prof. dr. VYTAUTUI VARDŽIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jo žmonai NIJOLEI, vaikams ir vaikaičiams.

Romas ir Emilija Sakadolskiai

A.†A.

ZIGMUI LIRGAMERIUI

mirus, jo žmoną NADIĄ, dukrą LIGIĄ BARDAUSKIENĘ su vyru, anūkus JULIJĄ ir TOMĄ su šeimomis ir visus giminės nuoširdžiai užjaučiame.

Danutė, Juozas ir Paulius Doveinai
Violeta ir Glenn Betruss

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Iškilmingai paminėtas kun. Juozo Vaišnio 50 metų kunigystės jubiliejus, dalyvaujant apie 300 svečių — jo bičiulių ir gerbėjų. Šventė vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje spalio 24 d. Prieš minėjimą Jėzuitų koplyčioje buvo koncelebruotos šv. Mišios, o salėje — daug sveikinimų, kalbų ir meninė programa.

Ar dar nepasiskiepinote nuo influencos? Proga tai atlikti bus lapkričio 16 d., nuo 9 iki 3 val., Chicago Department of Aging patalpose, 6117 S. Kedzie Ave. Kadangi sveikatos apsaugos departamentas pataria visiems vyresniesiems ar silpnėms sveikatos asmenims būtinai apsaugoti nuo šios pavojingos ir nemaloningos ligos, kviečiame pasinaudoti nemokamais skiepais.

Šeštadienio (spalio 23 d.) laidoje išspausdintą straipsnį „Dainavos pastogė — lietuviškai ateičiai“ parašė Jadvyga Damušienė. Jos pavardė kažkokiu būdu iš po straipsnio „pradingo“. Atsiprašome.

Alma Adamkienė, Jolita Birutienė, Praurimė Ragienė ir šis Lietuvos viešniekis — Sonata Indaitė bei Aurelija Juknevičiūtė išsiuntinėjo „Dantų sveikatos talka Lietuvai“ lėšų vajeus laiškus. Jeigu kas laiško negavo, prašome atsiliepti. Aukos yra atleistos nuo mokesčių. Rašyti: Dental Assistance Foundation to Lithuania, 14911—127 St., Lemont, IL 60439.

Kas yra tautodailė? Čikagos Lietuvių Tautodailės instituto nariai demonstruos audimą, verpimą, puodų žiedimą, odos išdirbimą, šiaudinių vėrimą, margučių marginimą, metalo išdirbimą papuošalams spalio 30 d., šeštadienį, nuo 10-6 val., spalio 31 d., sekmadienį nuo 12-3 val. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemonte.

x Parduodame bilietus keblonėms i Lietuvą ir i visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniasukienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

x PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBIUI. Pristatom 6 rūšių traktorių nuo 2 cil. už \$1,350 iki 6 cil. už \$6,200. Pasirinkimas įvairių padargų traktoriams. Turim kultivatorių (sit down) su visais padargais \$650 US. Lietuvos rinkos kainos dažnai keičiasi, todėl nepartartina delsti. Siunčiam dolerius i Lietuvą ir pristatom dolerius i rankas. 4% už persiuntimą + pristatymas. Siunčiant virš \$2,100 - 3% + pristatymas. Rašyti ar skambinti: KAIRYS BALTIC EXPEDITING Vytui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Fax: (416) 643-8980. (sk)

x Kalėdiniai siuntiniai Lietuvoje bus prieš Kalėdas, jei pristatysite juos i Baltia Express iki lapkričio 1 d. adresu: 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652, tel. 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624. (sk.)

Saulius Girnius skaitys paskaitą „Dabartinė Lietuvos politinė padėtis“ Ateities savaitgalio metu šeštadienį, lapkričio 6 d., 1:15 v. p.p. Čikagos Jaunimo centro Ciurlionio galerijoje.

VIII Mokslo ir Kūrybos simpoziume su paskaitomis dalyvaus ir keliolika svečiųmokslininkų iš Lietuvos, kuriems dar neturima vietos apsišioti simpoziumo metu Čikagoje ar artimuose priemiesčiuose. Kreipiamės i mūsų visuomenę, prašydami šiuos svečius priimti ir pagloboti, tuo sumažinant rūpestį simpoziumo organizatoriams. Sutinką priimti prašomi pranešti Birutei Zalatorienei telefonu (708) 524-2244.

Lapkričio 7 d., sekmadienį, visi keliai veda i Jaunimo centrą, kur vyks Dainavos ansamblio koncertas „Unt tėvelia dvara“. Choriui diriguoja muz. Darius Polikaitis, o akompanuoja muz. Ričardas Sokas. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje.

Dr. Augustinas Laucis, kurio prenumerata baigiasi ši mėnesį, pratęsdamas ją kitiems metams, prie jos pridėjo ir 120 dol. auką. Tariaime nuoširdų acių.

Viktoras Lesniasukas, pratęsdamas laikraščio prenumeratą kitam asmeniui, „Draugo“ steigiamam fondui atsiuntė 100 dol, kurio procentus, gautus vėliau, bus galima panaudoti dienraščio kasdieninėm išlaidom padengti. Ir šių išlaidų sumažinimui dar pridėjo 20 dol. auką. Nuoširdžiai jam dėkojame.

Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos metinis narių susirinkimas įvyks lapkričio 21 d., 3 val. p.p. leidyklos patalpose.

x TALPINTUVAI per TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Galime pervest dolerius per 48 val. Skubiams siuntiniams — AIR CARGO. Muito nėra. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x „SVEIKATA“. Tai vienintelis sveikatos mokymo žurnalas Lietuvoje. Jame rašo žymiausi Lietuvos medikai. Pagrindinė tematika: kaip apsaugoti nuo ligų, kaip elgtis su sirgus, kaip gydytis prieš kreipiantis i gydytoją. Spausdinami ir pasaulio lietuvių-gydytojų straipsniai. Žurnalo kaina užsiėmje 30 dol. metams, 15 dol. pusmečiui. Užsisakykite „SVEIKATOS“ žurnalą! Jame rasite naudingų žinių. Žurnalas bus Jūsų svečias iš Lietuvos. Tel.: 312-778-7500. ROLANDAS. (sk)

x DĖMESIO Union Pier, Beverly Shores, Michiana, New Buffalo, Harbert, Sawyer ir aplinkėse gyvenantys lietuviai. LITUANICA COMMERCE & CARGO INC. atstovai sekmadieniais spalio 10 d., spalio 31 d. nuo 10 v.r. iki 1 v.p.p. priims siuntinius „Gintaro“ vasarvietėje, 15850 Lakeshore Rd., Union Pier, MI 40129. LITUANICA C&C Inc. (sk)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui — yra lietuvių bėdas ateities kartoms.

Čekius rašyti:

DRAUGAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

Lietuvių Operos choras vieno pasirodymo metu Čikagoje. Choras ruošia linksmą puotą spalio 30 d., šeštadienį, Jaunimo centre. Pelnas skiriamas naujos operos pastatymui ateinančių pavasarį.

ŽAGARĖS KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Žagarės klubo narių susirinkimas įvyko rugsėjo 16 dieną Kojak salėje. Pirm. Emily Nemchauskis pradėjo susirinkimą. Ji pranešė, kad mirė dvi klubo narės: Julia Ramanauskas mirė rugpjūčio 9 d., palaidota rugpjūčio 12 d., o Petronėlė Jenkins mirė rugsėjo 4 d., palaidota rugsėjo 8 d. Klubo vardu buvo pasiūsta gėlių, o dabar pirmininkė paprašė visus atsistoti ir pagerbti mirusias nares minutes susikaupimu. Taip mažėja klubo narių, geri darbuotojai. Gaila tų, kurie iškelia į amžino poilsio vietą.

Paskutinis prieš atostogas susirinkimas buvo gegužės 20 d. Iš jo protokolą perskaitė raštininkė. Protokolas priimtas be pataisymų, o valdybos nutarimai priimti vienbalsiai. Taip pat buvo pranešta, kad yra sergančių klubo narių, todėl pasiūstos dovanos su linkėjimais greit pasveikti. Serga Steve Niprikis ir Anna Casey. Pirmininkė pasakė, kad kitas susirinkimas bus lapkričio 11 d., kvietė visus ateiti. Po susirinkimo buvo vaisės.

Rozė Didžgalvis

Viktoras Radvila jau ne kartą dalyvavo Čikagos „Vaidilutės“ teatro pastatymuose. Spalio 31 d. Jaunimo centre vyksiančioje „Nuodėmingo angelo“ premjeroje ji matysime bažnyčios rektoriaus vaidmenį.

Ona Didžbalienė iš Menomonee Falls, WI, pratęsdamas prenumeratą kitiems metams, rašo: „Nors yra ir daug lietuviškos spaudos, bet niekas nepakeis „Draugo“, ir būtų labai liūdna jo netekus“. Su šiuo laiškelio ji atsiuntė ir 50 dol. auką. Nuoširdus acių.

x Š.m. spalio 31 d., 9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje už mirusius Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos narius JUOŽA LEKĄ ir JONĄ TIJŪNĄ bus atnašaujamos šv. Mišios. Skyriaus nariai bei a.a. Juozo ir Jono draugai ir pažįstami kviečiami maldose prisiminti mūsų buvusius narius. VKLS-gos Valdyba. (sk)

x Lietuvių Fondo valdyba praneša šv. Mišios už mirusius Fondo narius bus spalio 31 d. 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Šv. Mišių metu giedos solistai Vaclovas ir Margarita Momkai. Visuomenė kviečiama šv. Mišiose dalyvauti ir savo maldose prisiminti mirusius. (sk)

Lietuvių Fondui vajeaus proga aukojo: \$300 Ona Elerienė, \$200 Kęstutis ir Dalia Jėčiai, po \$100 Petras ir Ilona Dapkai, Antanas ir Zuzana Janušiai, John J. Siaurusaitis, dr. Leonardas ir Zita Šimučiai, Valerijonas Vitkus. Dėkojame ir prašome aukas siųsti ir įsigyti bilietus lapkričio 6 d. pokyliui LF būstinėje, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-3900. (sk)

„NAŠLAIČIŲ GLOBOS“ KOMITETAS

„Ką padarėte vienam iš šių mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“, sako Kristus (Mt. 25, 40).

Valstybės pagrindas yra jos tauta — jos žmonės. Kokie žmonės — tokia tauta — tokia ir valstybė. Lietuvių išeivija per penkiasdešimt metų ilgėjosi savo brolių, savo tautos, ją idealizavo, gėrbė ir dėjo pastangas, kad Lietuva kada nors vėl būtų laisva. Sugriuvus geležinei uždangai, Lietuvai atgavus laisvę, mes, išeiviai, pamatėme Lietuvą ir lietuvius tokius, kokie jie yra, kokie jie išliko po 50 metų teroro, vargo, nelaisvės, persekiojimo ir tautos naikinimo. Mūsų Lietuva yra gera ir graži, bet taip pat ten yra daug vargo ir skurdo. Okupantas daug blogo padarė Lietuvai ir ypač jos žmogui. Šiandieną skursta ir vargsta daugiausia tie, kurie mažiausiai gali — tai vaikai-našlaičiai. Vaikai tai tautos ateitis. Kokie šandien bus mūsų Lietuvos vaikai — tokia bus ateityje Lietuva!

JAV LB Socialinių reikalų taryba, suprasdama sunkią vaikų padėtį, stengiasi, dirba ir ragina kitus padėti. Visos JAV LB apylinkės remia našlaitynus Lietuvoje, ortopedinėm ligom sergantiems vaikams yra sudarytas „Lietuvos vaikų vilties“ komitetas, kuris atveža sergančius vaikus iš Lietuvos ir čia naudojami Shriner's ligoninių nemokamų gydymu, o taip pat š.m. spalio 2 d., padedant amerikiečiams daktarams, surinkus daugiau kaip milijono dolerių vertės chirurginių instrumentų, atidarė ortopedinę operacinę Vilniaus universiteto ligoninėje, kurioje bus daromos lengvesnės operacijos, nereikalaujančios didelių ir sudėtingų tyrimų.

Lietuvoje yra apie 10,000 našlaičių arba vaikų be tėvų globos. Jie gyvena įvairiose institucijose, kūdikių namuose, našlaitynuose, internatuose. Tose institucijose ne visi užgaus atsakingais ir gerais žmonėmis, kurie turėtų būti Lietuvos ateitis ir kurti naują tautos rytojų. To fakto akivaizdoje, prie JAV LB Socialinių Reikalų tarybos š.m. liepos mėnesį įsikūrė „Našlaičių globos“ komitetas. Jam pirmininkauja dr. Albina Prunskienė. Pradžioje šis komitetas pasivadino „Vyt. Landsbergio vardo našlaičių komiteto“ vardu. Tačiau daug kam sutapatinant šį komitetą su veikiančiu Lietuvoje „Landsbergio fondu“, norint išvengti įvairių nesusipratimų, komitetas nutarė vardą sutrumpinti ir dabar vadinasi „Našlaičių globos“ komitetas.

Komitetas sudarytas ir veikia Amerikoje labai populiarios „foster - a - childe“ programos pavyzdžiu. „Našlaičių globos“ komiteto tikslas ir uždutis yra Amerikoje rinkti aukas bei asmenis, kurie pasižadėtų ir remtų vaiką — našlaitį Lietuvoje, arba, tiksliau sakant, šeimas, kurios augins našlaičius. Tik geroje ir dorose šeimoje gali užaugti pilnutinis žmogus.

Lietuvoje šiuo metu veikia Gražinos Landsbergienės sudarytas, komitetas, kuris prižiūri ir rūpinasi 65 šeimomis, auginančiomis našlaičius. „Našlaičių globos“ komitetas prašo 150 dol. vieno vaiko išlaikymui — jo paramai metams. Komitetas stengsis, kad kaip galima didesnis skaičius vaikų nepatektų į našlaičių institucijas, o būtų auginami šeimose. Komitetas ieško gerų lietuvių, kurie paimtų ir augintų vaiką Lietuvoje. O, nuvažiavus i Lietuvą, jei sąlygos leidžia, su juo susipažintų, jį aplankytų. Padėdami žmogui, padėsime Lietuvai!

Čekius rašyti „Lithuanian Human Services“ — „Našlaičių globa“ adresas: 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629. Pirmininkė dr. Albina Prunskienė tel. 708-246-5505.

Birutė Jasaitienė

Čikagos „Vaidilutės“ teatro kolektyvas, kuris ruošia P. Vaičiūno melodramos „Nuodėmingo angelo“ premjerą spalio 31 d. Jaunimo centre. I eil. iš kairės: I. Tiknienė, M. A. Jurkutė, rez. I. Leonavičiūtė, V. Dumušius, S. Jakštaitė; II eil.: S. Gudis, K. Kalikauskas, T. Dobrovolskis, L. Jasaitė, N. Jukonis, A. Bražiūnas, E. Šulaitis, V. Šetkus, administr. O. Šulaitienė.

ŠVČ. M. MARIJOS GIMIMO PARAPIJOS CHORO ATGARSIAI

Institucijos ir organizacijos išsilaiko pasiaukojusių žmonių dėka. Nors Švč. M. Marijos Gimimo parapija turi daug draugų ir rėmėjų, yra būrys žmonių, kurie ypač palaiko parapiją, aukodami savo laiką ir gabumus Dievo garbei, parapijos naudai.

Šis būrys žmonių — parapijos choras — senesniai susirinko aptarti reikalus ir pradėti naujus darbo metus. Choro valdybos pirmininkui Vaclovui Momkui pradėjus susirinkimą ir pasveikinus susirinkusius, vyko valdybos rinkimai. Visa valdyba perrinkta kitai kadencijai: pirm. Vaclovas Momkus, vicepirm. Povilas Kantas, sekr. Kazys Skaisgirys, išd. Vitas Kazlauskas ir narys Vitalius Lekeckas.

Po rinkimų buvo galima išgirsti pasisakymus apie parapiją. Vaclovas Momkus pareiškė, kad labai graži bažnyčia ir reikia palaikyti, pridėdamas, jog yra svarbu palaikyti parapiją ir mūsų lietuvišką telkinį. Jis priminė,

kad jeigu kas išsikeltų truputį toliau, vis tiek turėtų laikytis prie šios parapijos.

Choro dirigentas Antanas Linas savo žodyje išreiškė reikalą palaikyti chorą „ligi paskutinio žmogaus“, tuo padedant parapijai.

Klebonas kun. Jonas Kuzinskas sveikino chorą, primindamas, kad choras daug kartų pasirodė šią vasarą, nors ir atostogų metu. Jis taip pat sakė, kad graži bažnyčia nieko nereikia, bet reikia žmonių. Klebonas toliau pakėlė choro gerą vardą, išreikšdamas, kad daugiausia žmonių susirenka per sumą ne tik pasimelsti, bet ir išgirsti choro giesmes. Jis taip pat pasidžiaugė, kad daug žmonių iš toli atvažiuoja į bažnyčią, ir jis yra gavęs daug gerų atsiliepimų apie chorą. Klebonas padėkojo choristams už gražias giesmes, kurios prisideda prie parapijos išlikimo.

Lydimas šių gražių žodžių ir sveikinimų, choras ryžtingai numatė metų eigą ir ateities planus. Šis būrys pasiaukojusių žmonių visuomet laukia naujų narių, išsijungiančių i savo ratelį.

MPV

Šiluvos atlaidų procesijos detalė Marquette Parke. Procesija buvo rugsėjo 12 d.

SESELĖS ŠVENČIA 75 METŲ JUBILIEJŲ

Keičiasi gamta: medžiai pasipušia įvairiaspalviais lapais, gamta ruošiasi poilsiui, bet visuomeninis veikimas pradeda atbusti.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys švenčia savo vienuolyno 75 m. įkūrimo jubiliejų. Žmogaus amžiuje tai gana graži sukaktis. Tačiau vienuolyno, kuris buvo įkurtas Lietuvoje, tai nepaprasta sukaktis. Tik nespėjus išplėsti savo apaštalavimo, buvo negailestingai išdraskytas

Louis Zurlis, čikagietis tenoras dainininkas, dainavęs keliuose lietuvių choruose, atvykęs i „Draugo“ istaigą, pratęsė prenumeratą, paliko auką ne tik už kalendorių, bet dar įteikė ir šimtą dolerių, kad „Draugas“ nesustotų lankęs lietuvių šeimas. Nuoširdžiai dėkojame mūsų geradariui už auką. O kai „Eltos“ žinių agentūrai Lietuvoje reikėjo mūsiškės enciklopedijos, jis tuoj pasiūlė savąją dovanoti Lietuvai.

komunistinės santvarkos, o kongregacijos narės išblaškytos. Seseles neprarado vilties ir nuėjo i pagrindį. Su Dievo pagalba įsitraukė i sunkų ir pavojingą darbą, padėdamas vargan patekusiems, paruošdamos vaikus pirmai Komunijai. Žinoma, taip pat turėjo atlikti darbą oficialiose tarnybose, o slapta melstis ir tarnauti Dievui.

Dalis seselių atvyko i Ameriką ir, pasiraityjusios rankoves, stojo i darbą. Savo sunkių darbų ir gerų žmonių finansine pagalba, įsikūrė Putname, vėliau Toronte ir Montrealyje. Prieš keletą metų dvi sesės apsigyveno Čikagoje. Manau, išgirsime plačiau apie seseles ir švenčiamą iškilmingą jubiliejų, nes planai jau sudaryti.

Šiuo metu Čikagoje Ateitininkų namuose įsikūrusios dvi seseles: ses. Margarita ir ses. Arkadija. Nors jos čia tik dvi, bet sugalvojo kaip nors švęsti tą svarbią sukaktį. Todėl spalio 15 d. kun. P. Paliokas ir prel. J. Prunskis ta proga aukojo šv. Mišias. Po to seseles pakvietė visus i Ateitininkų namus pusryčiams. Susirinko gražus būrys seselių rėmėjų.

J. Damušienė sveikino seseles jų jubiliejaus proga ir prisiminė savo gimnazijos ateitininkus, rengusius susirinkimus pas seseles. Tai jos pirma pažintis su seselemis. Taip pat paminėjo ir savo šeimos pirmas dienas Amerikoje, kurias praleido pas seseles Putname. Prelatas J. Prunskis savo sveikinime džiaugėsi seselių atliekamais gerais darbais ir jų energija.

Atsisveikindami i dėkodami už puikias vaišes, linkėjome seselemis Dievo palaimos jų darbuose.

Karolina Kubilienė